

# FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:  
Pe un an . . . . . 4 coroane.  
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.  
Pentru România 10 lei anual.  
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. po. acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE  
se primesc în biroul administrației (strad  
Poplăcii nr. 15).  
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani  
a treia-ora 10 bani.

## UN SFAT.

Dela un cetitor al „Foi Poporului” primim următorul articol:

„Mi-am cumpărat »Călimdarul Poporului« pe anul 1901 și mărturisesc, că întreg cuprinsul îi este bun, frumos și de folos, dar' eu țin că partea cea mai folositoare este: »Sfaturi și termine, ce se dau la fiecare lună, pe margine. Terminele însemnate în călimdar, dacă le ține omul, scapă de multe pedepse, ear' sfaturile îi aduc foloase deosebite.

La luna Noemvrie am dat de un sfat, care se potrivește pentru ori-care an în această lună și care e următorul:

»Se apropie iarna; în serile lungi de iarnă e bine să cetești cărți bune, ca să-ți aduni cunoștințe folositoare.

Eată unul din cele mai bune sfaturi, ce se pot da oamenilor dela sate la începutul iernii.

Poporul nostru este lucrător de câmp și cel-ce-i cunoaște felul lui de traiu știe, că de cu primăvara până toamna târziu, adecă câtă vreme codrul e înfrunzit și câmpul înverzit, el mereu e cuprins cu lucru greu trupesc, lucrând țarinele. Numai Dumineca și în sărbători are câte puțin răgaz, ca să asculte sfânta slujbă în biserică și să cetească câte o foaie, aceia adecă, cari țin foi la casa lor. Peste tot, vara, când lucrul câmpului e în toiul lui, poporul nostru cetește puțin, neavând vreme pentru cetit. Cu totul altcum e iarna, cam de pe vremea aceasta, până-ce începe a se desprimăvara.

În acest timp lucrul în economie e mai puțin, omul se poate odihni tru-

pește și are vreme a-și cultiva și mintea și sufletul.

Dacă în vară chemarea noastră este să ne agonisim cele de lipsă pentru traiu, iarna avem datorința să cetim, ca să ne luminăm și să ne adunăm cunoștințe folositoare.

Și să nu luăm acest lucru așa de glumă, sau să-l luăm prea puțin în seamă! Și earăși să nu gândim, că moșii și strămoșii nostri au făcut altfel. Ei nu umblau în cărcimă, căci în vremile de demult nici nu erau cărcime pe sate, și zilele, dar' cu deosebire serile lungi de iarnă le petreceau acasă, în familie, spunând povești, descănțece, ghicitori ș. a. lângă vatră, la zarea focului din cuptor. Astfel ni-s'au păstrat până în ziua de azi aceste frumoase povestiri poporale, din tată în fiu.

Atunci, pe acele vremuri, când școale nu erau și lumea nu era așa de înaintată, strămoșilor le era destule pentru luminarea și hrănirea minții și a sufletului lor, povestiri din lumea poveștilor etc. Azi însă s'a schimbat lumea. Azi e bine să ascultăm poveștile și ghicitorile, căci sunt neîntrecute în frumsețe și ne fac mare plăcere, dar' trebuie să mai învățăm și alte lucruri folositoare, ceea-ce numai din cărți și prin cetire se poate.

Cei-ce iarna și-o petrec prin cărcime, păcătoesc chiar și față de sine; căci își petrec vremea în neblejnicii, își bagă boală în oase și își pradă pe nimic agoniseala lor și a părinților lor. Afară de aceasta, ei nu învață nimic folositor și rămân îndărăpt de lume. Ear' a rămâne îndărăpt e lucru păgubitor.

De aceea, iubiți cetitori, făcuți luători aminte prin »Călimdarul Popo-

rului«, vă aduc și eu aminte prin iubita noastră »Foaia Poporului«, că acum a sosit vremea pe care mai bine o putem folosi cetind și astfel adunându-ne comori de-ale minții de mare preț.

Cetiți peste iarnă foi și cărți de tot felul! Nici unele, nici altele nu sunt scumpe și de sigur, că e mai bine de o mie de ori să dai câțiva crețari pe o foaie ori pe o carte, decât pe holercă. Cartea îți va fi un prieten folositor, un sfătuitor bun, pe care o vor cei cu plăcere și băieții tăi, pe când holerca te va ameți de cap, te va face să boleşti și te îndeamnă și la alte prostii.

De încheiere zic, că sfatul meu este:  
Cetiți, învățați și vă luminați!

PARLAMENTUL MAGHIAR VĂTĂMAT! Ziarul socialist »Népszava« a scris în numărul dela 27 Noemvrie anul curent despre parlamentul maghiar, că e o »asociație de interese și de parasiti«, pentru care »gravă ofensă« procuratura a dispus confiscarea numărului cu pricina și a cerut autorizație dela dieta maghiară, ca să poată intenta proces de presă ziarului din întrebare.

Fișpani noi. Aflăm, că la Brașov e numit Kis Bálint, de comite-suprem, ear' la Sighișoara se zice, că va fi Beldy László, în zilele cele mai apropiate. Bartha Miklós nu e mulțumit însă cu această alegere a guvernului maghiar, pe care-l întreabă într'un prim-articol, publicat în »Magyarország«, că oare permis este ca la un loc ca Brașovul să fie numit fișpan un bărbat, care n'are trecut și greutate politică, trăind la sat, care n'a mai figurat în țeară și în comitat? Și la Târnava-mare, permis a fost a trimite un bărbat, al cărui nume este cunoscut numai zeloșilor cetitori ai rubricii balurilor și a petrecerilor?

## FOITA.

### Oameni binefăcători.

— În memoria lui Mihail Stroescu. \*) —

Ca ploaia cea mănoasă ce cade pe pământ,  
Când vremea-i secetoasă și n'are-asezământ;  
Ca roaua răcoroasă ce cade prin ogor:  
Sunt inime miloase ce vin într'un popor.

Ca soarele ce arde omeții pe câmpii,  
Din gropi desgroapă morții și-i face earăși vii:  
Tot astfel sunt sub soare toți oamenii cei mari,  
Dar' petri prețioase pe lume sunt mai rari

Ei vin de oare-unde, vin dela Dumnezeu  
Cu daruri mari, bogate: ei sunt un semi-zeu.  
Tot ce e rău s'ascunde, sau se duco-n vânt,  
Când ei și-arată fața pe acest pământ.

\*) Mihail Stroescu și soția sa a făcut o însemnată fundație în Brașov pentru ajutorarea băieților dela meserii și peste tot, pentru înaintarea meserilor la Români.

Români de pretutindeni cu toții vă-nchinați,  
Când vin suflete sfinte, voi capul vi-l plecați!  
Prin ei Dumnezeu mâna și-arată între noi;  
Prin ei răul dispare, fug haite de nevoi.

Condeiu, dalta, plugul se mișcă mai cu drag,  
Când vine fericirea să le suridă-n prag.  
Români de pretutindeni cu toții vă-nchinați,  
Când vin suflete sfinte, pe Domnul lăudați!  
Brașov, 20 Noemvrie 1900.

I. Darius.

### Doină.

Din jurul Gherlei.

Culeasă de Gregorin Brictu, inv.

Pe sub poala dealului,  
O nevastă nu bătrână  
Mergera c'un pruncuț de mână.  
Nevasta mergera horind,  
Și pruncuțul tot plângând.  
Maică-sa îl întreba:  
— Cum e mei de-acesta rind  
De eu horese și tu plângi?  
— Maică rindu-asa a fi  
Că nainte ne-a eși

Vătavu tălharilor  
Din mijlocul codrului,  
Pe d-ta te-a lua  
Și pe mine mi-i țipa.  
Vorba bine n'o găta,  
Tălharul acol' era  
Și din graiu așa grăia:  
— Aleo dragă nevesteancă,  
Lasă pruncu jos din brațe  
Și vino cu mine-acasă.  
— O! n'o lăsat D-zeu  
Să las eu pruncuțul meu.  
Când grăi a treia-ora  
Pruncu din brațe-l lăsară  
Și cu tălharul plecară.  
Pruncu-acolo rămă nea  
Și el atâta plângea  
Nime nu-l mai auzia  
Numai puiul corbului  
Din mijlocul codrului.  
El în aripi l-a luat  
Și la maică-sa l-a dus,  
'L-a ținut și l-a crescut  
Până maro l-a făcut,

**Un nou proces de presă** are »Tribuna«. Procesul, după-cum se vestește în »Tribuna« l-a intentat un preot de al nostru de pe Țeara-Oltului, din cauză, că preotul respectiv a fost luat la respăr pentru-că a dat unui învățător niște atestatăte în limba maghiară. Pertractarea nu e hotărâtă încă.

## DIN LUME.

### Din China.

Știrile din urmă, ce au venit din China arată, că starea în China începe a fi mai pacinică. Aceasta urmează și din pricina iernii, căci în China iarna e aproape cu neputință a purta război, nefiind drumuri regulate și poduri peste râuri etc.

De aceea comandantul Waldersee a primit poruncă să înceteze cu expedițiile militare și oștile europene, aflătoare în China, își ved de sălășuri de iarnă.

Incetând deci armele, diplomații au vreme să se sfătuiască în liniște și se aplece calea păcii. Puterile sunt acum mai îngăduitoare, ca la început, față de China și voesc, ca împăratul să se reîntoarcă în Peking, dar' apoi cer pedepsirea vinovaților, despăgubire de bani și cer, ca China de aci înainte să fie deschisă pentru negoțul întregii lumi.

Acum sunt în curgere aceste tratări de pace între trimișii statelor europene și între încredințații împăratului chinez, cari sunt *Li-Hung-Ciang* și prințul *Cing*.

### Din Africa-de-mează-zi.

Chestia Burilor începe de nou a se desvolta favorabil. În toate părțile Orangeului și Transvaalului se ivesc comande noue și se dau lupte cu Englezii. Chiar și în țeara Cap crește agitația între populațiunea olandă, așa că garnisoanele engleze au fost întărite pretutindenea, ear' *Roberts* a cerut de nou 20.000 mii de soldați, semn că Burii încep earăși a se ridica în picioare.

Depeșele mai noue anunță, că în contra lui *Roberts* s'a făcut o conjurație. *Roberts* o confirmă, zicând, că au

fost arestați 5 Italiani, 4 Greci și un Francez, ca părtași la complot. Ziarele engleze pretind, ca din Transvaal să fie dați afară toți străinii suspecti.

În țeara Cap devine tot mai mare antagonismul între locuitorii englezi și olandzi. Agitația ia proporții tot mai mari.

Lordul *Kitchener* a raportat despre lupta, ce s'a dat în 29 I. c. lângă Bronk-Hurspruit și care a fost foarte sângeroasă. Burii au fost respinși, cu pierderi mari, dar' și Englezii au suferit pierderi. 10 ofițeri au fost răniți și a fost ucis generalul *Lloyd*, apoi au căzut 13 feciori și 59 au fost răniți. Burii s'au retras spre nord-est.

### Krüger.

Pe când aceste se petrec departe în Africa, în Europa bătrânul *Krüger* se nisuește a folosi cauzei Burilor.

În Franca *Krüger* a fost primit foarte bine, chiar și în cercurile oficiale, fără a se ști deocamdată, că întru-cât a înaintat chestia intervenției.

Din Franca *Krüger* a plecat spre Berlin, dar' pe cale i-s'a spus, că împăratul Germaniei nu poate să-l primească. Aceasta e știrea cea mai nouă, senzațională. Astfel *Krüger* s'a hotărât să nu mai meargă la Berlin, ci la Haga în Olanda.

*Krüger* îndată-ce a sosit pe pământul Germaniei a salutat respectuos pe împăratul prin o telegramă, ear' drept răspuns la aceasta *Krüger* a fost avisat în *Köln*, prin residentul din Luxemburg al Germaniei, că nu va fi primit la împăratul.

Depeșa, trimisă presidentului de către mareșalul curții, e de următorul cuprins:

»Maiestatea Sa regretă mult, că *dispozițiile luate deja îl împedecă de a primi acum pe presidentul Krüger*«.

Acest refuz al împăratului a fost primit cu mare bucurie în Anglia, dar' cu indignațiune foarte mare în Germania. Popolațiunea sârbătorește pretutindenea pe *Krüger*, făcându-i primiri festive.

Împăratul Germaniei s'a pus în contrarietate cu sentimentul public. Se crede

că a făcut-o aceasta în urma încercărilor din China, dat fiind că Anglia și Germania merg mână în mână. *Krüger* dela Haga va merge în Rusia, apoi la Viena și Roma.

### Prințul Münster.

Ambasadorul Germaniei la Paris prințul *Münster* se retrage din postul său, atât de important pentru cele două mari state. *Münster* se retrage din cauza bătrâneței. El și-a exprimat părerea de bine, că a putut stabili o bună înțelegere între Germania și Franca.

### Afacerea insulei Creta.

Față de planurile prințului *George* al Greciei în chestia cretană, »*Frankfurter Ztg.*« e informat din Constantinopol, că ministrul de externe al Rusiei, contele *Lambsdorff* a declarat prințului, că de present nu e permis a suleva chestia Cretei.

### Știri mărunte.

Parlamentul englez s'a întrunit în 3 I. c. De president a fost reales *Gully*. Joi se va ceti mesajul regal.

— Ambasador german la Petersburg a fost numit contele *Alvensleben*, fost reprezentant al Germaniei la Bruxella.

Guvernul Statelor-Unite a prezentat corpurilor legiuitoare un proiect de lege despre reorganizarea armatei

## SCRISORI.

### Sfințire de biserică în Ibănești.

Mercuri în 21 Noemvrie n. s'a săvârșit sfințirea bisericii din *Ibănești*.

Comuna *Ibănești* e așezată pe valea Gurghiului, la poalele munților și numără 2750 locuitori, toți Români, împărțită în două confesiuni, greco-orientali 2300 și greco-catolici 450. În anul 1872 preotul *Petru* odată cu stabilirea sa în *Ibănești* a găsit un fond pentru edificarea bisericii de abia 700 fl. Încetul cu încetul grație stăruințelor sale, ear' dela 1895 încoace ajutorat de preotul *Nicoară*, acel fond s'a mărit până la suma de aproape 20.000 fl., putându-se astfel începe la 1897 zidirea uneia dintre cele mai frumoase biserici din arhidieceasă, cari s'a sfințit în ziua de 8 Noemvrie 1900, sârbărea Sfinților

Și când era mărișor  
L-a lovit de măsă dor.  
Prins-o coarba-l întreba:  
— Te-a lovit dor de măsă?  
Dar' aici e maică-ta.  
— Maică-mi ești că m'ai crescut  
Dar' nu-i care m'a făcut.  
— Du-te Petre-n cel grăjduț  
Și-ți alége un murguț,  
Și-l înșauă și-l înfrală  
Și la maică-ta te cară  
Ș'apoi mâne vino eară.  
Și s'o dus în cel grășduț,  
Si 'și-o ales un murguț  
Și-o nșeuat și 'l-o nfrălat  
La maică-sa s'o cărat.  
Când acolo ajungea  
El din graiu așa grăia:  
— Aleo dragă nevesteancă,  
Dă-mi vinu cu feria  
Ți-oi da bani cu camăta.  
Adă-mi vin cât oi pofti  
Și de bani nu-mi pomeni,  
Ș'apoi prinse a hori:

»Pe sub poala dealului,  
»O nevastă nu bătrână  
»Mergea c'un pruncuț de mână  
(Și așa mai departe, se repetă întreaga poezie).

— Io-s măicuță acela,  
Eată-mă la d-ta.  
Maică-sa-atunci a crepat.  
El atât acolo-a stat  
Până-ce o a ngropat  
Și la coarba a'nturnat.

### Poesii populare.

#### Din Cebza-română.

Culese de *Petru Olariu*, june econom.

Frunză verde de sulfină  
O nu ești măndro creștină  
De mai urit fără vină,  
Că nimic nu 'ți-am greșit  
Măndruțo nici un cuvânt,  
Că dacă 'ți-aș fi greșit  
De viu m'aș băga 'n pământ.

Timiș Timiș, apă rece  
Mult mă judec cum te-oi trece,  
Dar' de-o fi vr'o toamnă bună  
Te-oi trece seara pe lună  
Cu mândruța împreună.

Hai lolică pana-ți pică  
Vino badeo ș'o ridică,  
Că îți voi da o guriță  
Ba mândruțo n'oi veni  
Că eară mi-nceului,  
C'am mai ridicat odată  
Să sârut gură de fată,  
Și amar m'am înșelat  
Că gură n'am căpătat.

Mândra mea e tinerică  
Să sue sus pe opincă  
Și-mi dă guriță de frică.

Fată fată tinerică  
Nu lăsa gândul să-ți zică  
Ca să-ți iai bărbat de mică  
Că el nu e păpușică.

Archangeli Mihail și Gavril. I. P. S. Sa Metropolitul a binevoit a delega pe S. Sa protopopul Șagău din Reghin ca să s'virșească actul sfințirii.

S. Sa a sosit Marți, 7 Noemvrie în Ibănești. Pe drumul din josul Gurghiului a fost întâmpinat de un banderiu de 40 călăreți conduși de harnicul învățator local Ioan Cofariu. După urarea de bunăvenire a dlui Cofariu și răspunsul S. Sale, cortejul și-a urmat drumul spre Ibănești.

La intrarea în comună S. Sa a fost salutat de preoții Petru și Nicoară, îmbrăcați în ornate bisericesti. Cu toții apoi și-au urmat drumul spre vechea biserică în sunetul clopotelor bisericilor din Ibănești și a comunei vecine Hodac. La vecernia ce s'a oficiat a asistat un mare număr de oameni arătând o deosebită dragoste către S. Sa protopopul Șagău.

E Mercuri, 8 Noemvrie vechiu.

Un cer senin și frumos, un soare de toamnă rizător, bubuitul treascurilor, dăngătul clopotelor — toate vestesc zi de sărbătoare, zi de bucurie. Se îmbracă natura în haine de veselie, se îmbracă poporul în haine de sărbătoare, trăsurile sosesc una după alta, vin preoți, vin cărturari și fruntași, vine popor din toate părțile. E un adevărat pelegrinaj, e atâta lume cum nu s'a mai pomenit în Ibănești.

Toți se îndreaptă spre vechea biserică, dela care preoții își iau adio.

Aceeași credință, aceeași învățături se vor propovădui și de aci înainte, însă din o casă mai frumoasă, palat mareț, mai vrednic de D-zeu, mai vrednic de acei ce-l iubesc pe dînsul.

Situată în mijlocul comunei, noua biserică e o adevărată operă de artă și stărneste admirația tuturor și face cinste Ibăneștilor și preoților lor. Doisprezece preoți în frunte cu protopopul Șagău se opresc la ușa bisericeii. Sunete de clopote, imnuri sfinte umplu văzduhul, fumuri de tămâie se înalță în aer, capetele se descopere, 4000 de oameni cu genunchii plecați așteaptă intrarea în biserică.

— >Deschideți porțile raiului că vine Împăratul Măririi<.

Și ușile se deschid larg și lumea dă năvală în lăuntru, biserică e plină, e plină curtea bisericeii, e plină strada S. Sa protopopul Șagău face sfințirea apei asistat de următorii preoți:

Zaharia Lupu (Hodac), Isidor Suceava (St.-Georgiul-de-Pădure), Mihail Brătian (Potoc), Vasile Duma (Iablanița), Vasile Matei (Ripa-de-jos), Nicolae

Gliga (Ripa-de-sus), Mihail Todea (Idicel), Zaharie Matei (Urișul-de-sus), Petru Fărcașiu (Malomfalău), Ioan Petru și Grigorie Nicoară (Ibănești).

Corul a fost condus de domnul Z. Frandea, harnicul învățator din comuna vecină Hodac.

După terminarea serviciului divin S. S. protopopul Șagău a ținut o prea frumoasă predică ocazională, îndemnând pe oameni la dragoste către Dumnezeu și către preoții lor și arătând însemnătatea zilei. A urmat apoi miruitul celor prezenți, care s'a terminat pe la orele două p. m.

În vasta sală a școlii — școală zidită tot sub auspiciile preotului Petru și la stăruințele sale — s'a dat de cătră epitropia bisericească un banchet de peste 100 tacâmuri.

Masa s'a aranjat și servit cu mult gust de drăgălașele domnișoare și neîntrecute gospodine Victoria și Elisaveta, fiicele preotului Petru.

În fruntea mesii ia loc S. Sa protopopul Galacteon Șagău cu doamna Șagău, apoi preoții cari au asistat la solemnitatea sfințirii cu d-nele, preoții gr.-cat. Ioan Racoțian, Alexandru Târnovean, Marieșan, Crainic, Dumitru Racoțian cu doamnele și o mulțime de învățatori și fruntași veniți din toate părțile.

Seria toastelor a început-o S. Sa ridicând paharul pentru M. Sa Împăratul și pentru I. P. S. S. Metropolitul. A urmat apoi preotul Nicoară pentru Sf. Sa protopopul Șagău și pentru doamna, preotul Gliga pentru Ibăneșteni, preotul Duma pentru preoții Ibăneștiului, preotul Brătian pentru membrii consistorului, preotul gr.-cat. Târnovean pentru armonia dintre confesiuni etc.

La urmă S. Sa a ridicat masa toastând pentru preotul Petru, scoțând în relief meritele sale pentru biserică.

Seara s'a dat petrecere cu dans. Tot ce Ibăneștiul și satele din jur au mai distins și-au dat întâlnire aci.

În pauză simpatice învățator din Deda, dl Ioan Borșan a smuls aplauzele mulțimii cântând din vioară și din gură câteva frumoase doine românești. Nu s'au uitat nici tradiționalele jocuri >Călușerul< și >Bătuta<.

Venitul material a întrecut așteptările. S'a adunat suma de 750 cor. parte la biserică cu ocaziunea miruitului, parte la petrecere.

Suprasolviri s'au primit la petrecere dela S. Sa protopopul Șagău 6 cor., preotul Târnovean 4 coroane, subsemnatul 10 coroane și alții cu sume mai mici.

Astfel s'a sfințit această sărbătoare românească. Am plecat cu toții care în cătrău, numai falnica biserică a Ibăneștiului a rămas dominând toată valea Gurghiului, ca să spună generațiilor viitoare cine au fost preoții Petru și Nicoară.

A. Petra,  
farmacist (București)

## Sfințire de biserică în Veneția-inter.

>Bucurați-vă și vă veseliți, că plata voastră multă este la ceruri<.

Aceste cuvinte le auzim de mai multe-ori în locașul lui D-zeu. Și într'adevăr și avem cauză a ne bucura, când după un interval de 6 ani, abia a ajuns și comuna bisericească gr.-cat. din Veneția-inferioară a-și vedea casa lui D-zeu pe deplin finită și respective lucrul renovării deplin isprăvit. Cu cel mai ferbinte dor de a intra în acea locuință, curatoratul bisericesc făcând raportul convenit superiorilor, din încredințarea Escelenței Sale I. P. S. Domnul Metropolit Dr. Victor Mihályi de Apșa, s'a s'virșit actul sfințirii prin Reverendisimul Domn Iacob Macaveiu, vicarul foraneu al Făgărașului, în 25 Noemvrie n. a. c., asistat de 5 preoți în persoanele On. Domni Iosif Pop, preot în Comăna-inferioară, Ioan Crișan, preot în Ohaba, Petru Langa, preot în Șercaia, George Modorcea, preot în Grid, Șofron Cărlan, preot în Ticeșul-român și lectorul Ioan Popeneciu, teolog absolut din Veneția-inferioară. Actul sfințirii a decurs cu cea mai mare solemnitate, executând cântările liturgice corul compus de harnicii învățatori Ioan Pop, dir. din Șinaveche, Octavian Pop, dir. și George Cosma din Vad, George Vlad din Șercaia, Ioan Langa, învățator pensionat din Comăna-inferioară, actualul învățator local și de simpatice și zelosul Valer Sassebeș, vicanotar în Veneția-inferioară, cari prin melodiile lor cele plăcute au insuflat respect tuturor parochienilor față de casa Domnului.

După finirea sf. liturgiei Reverendisimul Domn vicar prin o frumoasă și clară vorbire către popor a ținut însemnătatea zilei de astăzi, îndemnându-i la spriginirea bisericeii și laudând pe conducătorii ei și îndeosebi pe St. Domn Iacob Popeneciu, protopretor în

## De sub poala Munților-Apuseni.

Culese de Nicolae Groza, june în Ighiu.

Și-am avut un doruț drag,  
Ce l-am pert pe drumul larg,  
Care duce la Bălgrad.  
Frunză verde de măr dulce  
Du-te dor unde ti duce,  
Du-te la mândra la frunte,  
Spune-i dor că 'i-am trimes  
Sănătate îi pofteso!  
Frunză verde iedera  
Din toată inima mea.

Știi mândră ce-ai vorovit  
Când din somn tu te-ai trezit  
Și mie-așa 'mi-ai grăit;  
Că ce nu-ți place nu mănci,  
După urit nu te duci,  
Numai după care-ți place  
Nici popa n'are ce-ți face.  
D'auzit-am auzit  
Tocmai ieri pe la sfințit  
Că tu încă te măriți,

Și-acum ved, te-ai măritat  
După cel mai prost din sat.

Cine strică dragostea  
Mânca-i pustia casa,  
Poata și șuruța  
Să le ardă flacăra.  
Frunzuță verde de nalbă  
Sănătate-n trup să n'aibă,  
Numai boală și-amețeală  
Și pe urmă supărare.  
Să nu-și mai deie de leac  
Pân' mă duc eu să-i desfac.

## Din Sona.

Culese de Axente Raita, juno.

Cătu-i lumea pe sub soare  
Nu mi drag că-n șezătoare  
Când se stinge lumina  
C'atuncia-i dulce gura,  
Dar' nu-i dulce cum să fie  
Făr' ca struguru din viie,  
Dar' nu-i dulce cum se cere  
Făr' ca faguru de miere.

Toată lumea e cu dor  
Și spune că ii ușor,  
Dară dorul ce-l am eu  
E blăstēm de D-zeu.  
Asta dor n'a fost curat  
Când de mine s'a legat.

Mândruțo de dorul tēu  
Mă topesc ca inu 'n tēu,  
Și mândro vorbele tale  
'Mi-au făcut zilele 'n jale,  
Ajungă-te dorul meu  
Mândro tot la prânzul tēu  
Prânzul să nu-l poți prânzi  
Pân' la mine nu-i gândi,  
Ajungă-te jalea mea  
Mândro tot la cina ta,  
Cina să n'o poți cina  
Pân' la mine nu-i pleca,  
De-i lua cu lingura  
Rupă-ți doru inima,  
De-i lua vre-o bucătură  
Facă-ți-se peatră-n gură.

pensiune, care în calitate de curator primar condus de scopuri mărețe a contribuit moralmente, ba chiar și materialmente la renovarea acestei sfinte biserică.

La vorbirea plină de farmec și de popor bine înțeleasă a Reverendisimului Domn răspunde scurt și cuprinzător administratorul local *George Modorcea*, care în numele curatoratului și al poporului credincios mulțumește Reverendisimului Domn pentru participare și totdeauna îl roagă să împărtășească alipirea sa față de Escelența Sa I. P. S. Dr. Victor Mihályi și între strigătele de »Să trăească« ale poporului credincios s'a sfârșit actul sfințirii.

După săvârșirea ceremoniilor sfinte bisericesti toată inteligența s'a adunat în casa ospitală a domnului prim-curator, unde s'a dat o masă comună, cu care ocazie s'au ridicat frumoase toaste: din partea Reverendisimului Domn vicar pentru Escelența Sa, părintele P. Langa pentru domnul casei, ca conducător mirean al acestei parohii veduve, care a ostenit mult în cauza renovării bisericii; domnul Iacob Popenețiu pentru Reverendisimul Domn vicar, părintele Iosif Pop pentru teologul absolut Ioan Popenețiu, în care prevede viitorul preot al acestei parohii ș. a.

Frumoasa sărbătoare a sfințirii bisericii a încoronat-o hotărârea unanimă a tuturor celor de față ca să se exprime Escelenței Sale I. P. S. Domn Metropolitan, ca capul provinciei metropolitane în raportul ce-l va face Reverendisimul Domn credință, iubire filiască și alipire neștrămutată, cerând archiereasca binecuvântare asupra acestei comune bisericesti.

În urma acestora aducem mulțumirile noastre Reverendisimului Domn vicar Iacob Macaveiu pentru înțeleapta conducere, On. Domni preoți și Stimăților Domni învățători, cari nu 'și-au pregetat a ne onora cu prezența și a ne da binevoitorul ajutor.

Corneliu Langa, inv.

## Despre testament.

De  
Dr. Valer Moldovan.

(Urmare).

V'am spus în cele de până aci că ce e testament și că cine poate face un testament, acum vă voi spune pe scurt că cine nu poate să moștenească în chipul acesta.

Înainte de toate trebuie să amintesc aici călugării. După-cum v'am mai spus călugării au pus jurământ de sărăcie, că adecă nu vor rămâi după bunuri lumești, de aceea ei tot ce câștigă pe seama mănăstirii câștigă.

Nu poate moșteni acela care s'a făcut nevrednic sau mai bine zis nerecunosător față de cel-ce îi lasă lui averea ori față de copiii lui.

Să vă spun o pildă: Badea Iuon, un moșneag cam de șeptzeci de ani, după-ce 'și-a așezat toți copiii și le-a dat fiecăruia partea, ca să fie cine să-l grijească la bătrânețe nevrând să meargă pe capul nici unuia dintre feciorii sei, 'și-a luat lângă el un om din sat și ca

acesta să-l grijească mai cu inimă 'și-a făcut un testament în care îi lasă lui căsuța în care șede. Omul meu îndată-ce a văzut că bătrânul îi lasă lui averea, a început a se purta rău față de bătrân, ba îl sfădea, ba 'l-a și bătut. Bătrânul neputincios neavând ce face a suferit toate acestea până la moarte ba de frica omului nici n'a cutezat să strice testamentul ori să facă altul. Ce credeți, după moarte avè-vor copiii lui drept ca să-l scoată pe omul acela nevrednic din casă?

Răspund: Vor avè, dar' numai cu pira și numai dacă vor dovedi cu vecinii ori cu alte mărturii că omul s'a purtat rău față de bătrân, cu un cuvânt că a fost nevrednic față de el.

Tot astfel nu poate moșteni acela care a silit pe cineva ca să facă testament, ori 'l-a adus cu înșelătoria ca să-l lase averea lui.

La aceasta din urmă, ca să mă înțelegeți mai bine ear' vă voi spune o pildă:

Iuon a lui Petruș, un om de vre-o 30 de ani se sfădește cu tatăl seu și se duce în Țeara-Românească. Acolo se însoară, are un copil și după 20 de ani moare fără să se întoarcă îndărăt. Feciorul seu s'a făcut om pe seama lui și nici el nici în gând nu are să se întoarcă la părinții tată-seu.

Un prieten de-a feciorului acestuia auzind că el are un moș bogat în Țeara-Ungurească odată ce-i vine în minte, se ia și vine la noi și îl caută pe bătrân. Aici îi spune că el e nepotul lui. Bătrânul îl crede și simțindu-și moartea aproape se apucă și toată averea 'și-o lasă prin testament feciorului acestuia.

Să zicem acum că nepoții de frate ai bătrânului află de undeva că e înșelătorie la mijloc, și să zicem că adevăratul nepot al bătrânului moare tot în România fără să lase urmași după el.

Ce gândiți, ce vor face nepoții bătrânului?

Vor porni proces în contra înșelătorului, vor dovedi că el numai cu înșelătorie a moștenit și vor răsturna întreg testamentul.

Tot cam astfel pățește și acela care a furat un testament.

Nu are valoare testamentul nici atunci dacă cel-ce lasă averea și cel-ce moștenește au trăit în nelegiuire.

Așa bună-oară un bărbat, își află nevasta în nelegiuire cu un alt bărbat. Dacă el pornește proces de despărțirea căsătoriei și în pira aceasta se dovedește fapta rușinoasă a femeii, atunci nici muierea nu poate lăsa averea ei prin testament draguțului ei, nici draguțul muierii. Asta e oare-cum un fel de pedeapsă pentru cei cari nu umblă pe căi cinstite.

Ar fi vremea să vă spun acum și chipul cum trebuie să fie făcut un testament ca acela să fie bun. Testamentul se poate face în mai multe chipuri și pentru fiecare chip sunt spuse în lege anumite reguli de cari trebuie să ne ținem întocmai.

Așa înainte de toate sunt teste *făcute în scris* și de cele spuse numai *cu vorba*.

Cum trebuie să fie unul și cum celalalt?

Testamentul în scris, dacă e scris de cel-ce lasă averea și îl subscrie cu mâna lui, trebuie să fie scris și de doi martori.

Dacă însă cel-ce face testament nu știe scrie, ori numai mai rău, așa cât testamentul îl scrie altul și el ori își pune numai degetul pe cruce, ori își scrie numai numele sub el, atunci trebuie patru mărturii.

Mărturiile aceste trebuie să fie toate de față când se face testamentul și dintre ele barem jumătate trebuie să știe ceti și scrie.

Așadar', după-cum v'am spus mai sus, unde sînt de lipsă doi martori, unul trebuie să știe ceti și scrie și el trebuie să scrie numele celui alt martor care își pune degetul pe cruce.

Unde trebuie patru martori acolo doi trebuie să 'și scrie ei numele și unul din ei se fie scriitor de nume și pentru celalți doi cari nu știu scrie.

Dacă cel-ce își face testament îl scrie el cu mâna lui, ori dacă el știe ceti și scrie, atunci martorii nu trebuie să știe neapărat ce e scris în testament. E destul dacă omul în fața martorilor arată testamentul și le zice:

— »Scrisoarea aceasta pe care o am în mână e testamentul meu«. Atunci martorii se pun și-l subscriu, ear' cel care lasă averea de cumva 'l-ar fi subscrie mai înainte spune lucrul acesta înaintea martorilor, dacă nu, atunci îl subscrie atunci în fața lor.

E de lipsă însă ca despre asta să se scrie în testament. De aceea testamentele se gata de obicei cu cuvintele aceste:

»Că testamentul acesta 'l-a scris N. N. (numele celui-ce-l face), întărim și adevărim noi mai jos subscrișii martori«.

E mai incurcat lucru când cel-ce 'și face testamentul nu știe scrie și ceti. Ca să nu se poată face înșelătorie, legea cere că testamentul trebuie cetit înaintea martorilor cari toți trebuie să fie de față și trebuie să știe vorbi în limba în care se face testamentul.

Bine înțeles, testamentul îl putem face în ori-ce limbă și noi Românii *să-l facem românește în limba noastră*, numai să ne ținem de ceea-ce zice legea, ca adecă toți martorii trebuie să priceapă limba.

După-ce s'a cetit testamentul, cel-ce-l face trebuie să spună înaintea martorilor că ceea-ce s'a cetit e testamentul lui și după-ce unul dintre martori îi scrie numele, el trebuie să 'și pună mâna pe cruce.

Înainte de ce 'și-ar scrie numele și martorii, trebuie să se adeverească în testament că tot ce poruncește legea s'a întemplat. Așa bună-oară se va gata testamentul astfel:

»Că testamentul acesta s'a cetit și tălmăcit și scris în ființa noastră de față, adevărim noi martorii cu punerea numelui nostru«.

E în urmă de lipsă ca să se spună în testament ziua și locul unde s'a făcut.

În numărul viitor o să vă spun mai departe despre celelalte feluri de testament, și vă voi spune ceva despre martorii cari iau parte.

# Meseriaşii şi neguţetorii noştri.

## Meseriaşii români din Sibiu.

*Domnule Redactor!* Ai avut o idee foarte nimerită faţă cu înaintarea intereselor meseriaşilor şi comercianţilor români, publicând de un timp încoace numele lor spre a-i cunoaşte publicul românesc, şi ca să ştie cătră cine să se adreseze în lipsele sale de meserii şi negoţ, pentru-ca banii româneşti să nu meargă în mână străină. După-ce m'am convins însă, că până acum ai publicat numai pe meseriaşii şi comercianţii aflaători în comune, să-mi dai voie, ca în interesul cauzei, folosindu-mă de registrul adreselor din 1898 să-ţi comunic numele meseriaşilor români aflaători pe teritoriul cetăţii Sibiu. Rog pe respectivii, ca schimbările eventuale întâmplăte din 1898, cât şi alte erori ivite să le rectifice în interesul lor propriu.

Barbier este Ioan Roman, str. Poplăcii nr. 4.

Compactor: Ioan Cristea, str. Schuler nr. 2.

Tipografii: »Tipografia«, soc. pe acţiuni, str. Poplăcii nr. 15, Tipografia gr-or. archidiececană, str. Măcelarilor nr. 45.

Acoperitori de case: Nicolau Nedelcu, str. Rosmarinului nr. 11, Alexandru Petraşcu, calea Turnişorului nr. 80, Anton Zorilă, calea Turnişorului nr. 158.

Pilar: Nicolau Işan, str. Spinarea cânelui nr. 23.

Măcelari: Avram Maaiu, str. Puşcaşilor nr. 22, Cioran Maniu, str. Puşcaşilor nr. 22, Oprea Motronea, Piaţa-Sitelor nr. 12, Nicolau Murăşan, str. Cărămizii, Nicolau Roşca, calea Turnişorului nr. 31.

Afumători de carne: Romul Joandrea, str. Călei-ferate nr. 5.

Lustruitor cu ferul: Demetriu Mitoc, str. Urezului nr. 11.

Sticlar: Ioan Tomuş, str. Gerlizi nr. 11.

Fabricanţi de brânză: George Părau, str. Riului nr. 15.

Cojocari: Ioan Duşe, str. Podului nr. 5, Luca Duşe, str. Şcolii de înot

nr. 44, Ioan Ganea, str. Orfanilor nr. 10, Savu Văcariu, calea Turnişorului nr. 3.

Turtar: Maria Lucian, str. Faurului nr. 9.

Zidari: Ioan Catana, str. Măcelarilor nr. 28, Ioan Comşa, str. Groapii nr. 17, George Simtion, str. Lungă nr. 29.

Morar: Iosif Lazar, str. Morii nr. 20.

Pregătitor de cuie: Ioan Arsinte, calea Turnişorului nr. 84, Ioan Laţcu, calea Turnişorului nr. 85, Avram Pivoda, calea Turnişorului nr. 100.

Pardositori: George Avrigean, str. Groapii nr. 9, Nicolau Comanescu, str. Groapii nr. 30, Ioan Lugojan, str. Bisericii nr. 7, Iosif Marcu, Poarta-Cisnădiei nr. 21.

Lăcăţari: Emanuil Solomon, str. Trenului nr. 10, Nic. Simtion, str. Gropii nr. 10.

Fauri: Alexandru Nemeş, str. Ocnii, Nicolau Dima, calea Turnişorului nr. 135, Ioan Petraşcu, calea Turnişorului nr. 76, Nic. Petruţiu, calea Turnişorului nr. 167, Ioan Trifan, Poarta-Ocnii nr. 159, Ioan Tiurean, calea Turnişorului nr. 132, Lazar Tiurean, calea Turnişorului nr. 70.

Cătărămbari: Ioan Aleman, calea Turnişorului nr. 18, Andreiu Micu, calea Turnişorului nr. 119, Alexandru Tiurean, calea Turnişorului nr. 162.

Croitori bărbăteşti: Florea Crucită, str. Măcelarilor nr. 5, Ioan Fogarasi, str. Engelleiter nr. 15.

Pantofari: Constantin Dragoş, Piaţa-mare nr. 5, Nicolau Henteş, str. Guşteriţii nr. 64. Ioan Căicuţiu, str. Gropii nr. 1, Petru Mihaiu, str. Dumbrăvii nr. 8, Petru Mihăiţan, str. Ocnii nr. 21, George Moga, str. Măcelarilor nr. 12, Romul Paniliu, str. Teresian nr. 9, Nicolau Roman, calea Turnişorului nr. 106, Ioan Roşca, str. Poplăcii nr. 19, Emiliu Vintilă, str. Măcelarilor nr. 41, George Veştemean, str. Cărămizii nr. 3.

Tapetier: Nicolau Marcu, str. Măcelarilor nr. 17.

Măsar: Emiliu Pătruţiu, str. Guşteriţii nr. 15.

Cismari: Zaharie Aron, Piaţa Dragonilor nr. 2, Vasile Ban, str. Ocnii nr. 9.

Ioachim Bredie, str. Puşcaşilor nr. 20. Nicolau Domnariu, str. Ranicher, Isidor Grindean, str. Şanţului nr. 3, Ioan Himpan str. Nouă nr. 52, George Cărăbulea, calea Turnişorului nr. 175, Alexandru Lucian, str. Faurului nr. 9, Stefan Vlad, str. Pempflinger nr. 24, Teodor Moldovan, str. Guşteriţii 85, Ioan Morariu, str. Ocnii nr. 20, Nicolau Pop, str. Ocnii nr. 20, George Praşca, str. Nouă nr. 52, Andreiu Raţiu, Piaţa-Brânzii nr. 5, Stefan Suci, str. Wachsmann nr. 9, Alexandru Veşmaş, str. Ocnii nr. 25.

Orologieri: George Poplăcean, str. Lămpaşului nr. 4.

Rotar: Iacob Marchiş Tîrgul-vitelor nr. 11.

Franzelari: Petru Moga, str. Cisnădie nr. 34, Stefan Moga, str. Trenului nr. 4, Zaharia Moga, str. Poplăcii nr. 23.

Văpsitori de odăi: George Dorca, str. Şcoalei de înot nr. 30, Nicolau Voicu, str. Lămpaşului nr. 12.

Cofetari: Iuliu Boda, Piaţa-mare nr. 13. Constantin Pop, Spinarea-Cânelui nr. 5.

Pe acestia 'i-am aflat în registrul adreselor din anul 1898; poate să fie şi mai mulţi meseriaşi români, cari nu sînt induşi în numitul registru; ar fi de dorit ca în interesul lor să se însinue ulterior.

Dintre meseriile cuprinse în registrul numit n'am aflat nici un Român între văpsitori, arhitecţi, berari, sculptori, fabricanţi de biliard, florari, brutari, fântânari, armurari, perieri, măţari, poplonari, strugari, împletitori, văpsitori de fer, coloritori, butnari, friseur, grădinari, aramagiu, vîrsător de clopote, olari, pălării, făcători de instrumente, peptenari, chipieri, acordători de clavire, nasturar, coşerar, croitor de forme, pictor, cuţitar, optici, ornamentari, fotografi, măiestru de ploiere, curelar, argăşitor, sălămari, şelari, ascuţitori, croitori de dame, funari, sitari, tinicheri, ţesători de ciorapi, postovari, înauritor, pânzari şi dubălari.

Reghianul.

## Impresurarea ambasadelor din Peking.

— Estras din ziarul lui Pichon. —  
(Urmare şi fine).

14 Iulie. Azi ne sîrbăm sîrbarea naţională pe ruinele ambasadei franceze. Aici totul e nimic. Avem mîngăiere, că apărătorii nu 'si-au pierdut curajul şi se luptă vitejeşte. Ar merita, ca numele să le fie eternisat, dar' cine va mai şti de ei? Ce soarte vor ave şi şirele aceste, ce le scriu? Vor fi nimicite de flacări, ear' noi vom pieri cu toţii, dacă nu ne va veni ajutor.

Am trimis un om, să ne aducă ştiri din oraş; a fost prins şi bătut, dar' Iong-Lu 'i-a dat o scrisoare, în care ne propune pace. Condiţiile sînt: să ne ducem, fără arme şi sub scutul soldaţilor împărăteşti în iamen, până-ce vom pleca din Peking; ne pune şi termen: dacă până mîne la ameazi nu vom merge în iamen, nu ne va mai pute ajuta.

La scrisoare răspunde Mac Donald, fiind lui adresată. 'I-a scris, că cât de mişeleşte să poartă aceia, cari au atacat ambasadele, ştiut fiind, că persoanele ambasadurilor chiar şi în timp de

răsboiu, sînt imune. 'I-a scris, că nu-'şi poate închipui, că în iamen să fim siguri de viaţă şi-'i face cunoscut, că toţi aceia cari fac asediul vor fi aspru pedepsiţi, îndată-ce vor sosi trupele europene. De aceea ar fi bine să înceteze asediul. Cine vrea să între în tratative cu noi, să vină cu stindard alb.

De altcum ziua de azi a fost mai liniştită. S'au dat 102 ghiulele şi oamenii ambasadei franceze au fost atacaţi noaptea.

15 Iulie. Avem suspiţiunea, că Chinezii subminează şi ambasada engleză. S'au făcut 245 de focuri de artilerie în decurs de 24 ore.

16 Iulie. Căpitanul englez Strouts e rănit de moarte. Corespondentul lui »Times«, care lupta alături de Strouts e rănit grav la pulpă. Un glonte a rănit şi pe generalul japonez Shiba. După aceasta urmează linişte. Ce se va fi întâmplat?

Seara la 6, tocmai când înmormântam pe căpitanul Strouts, au trecut 3 ghiulele peste capetele noastre. Soseşte un parlamentar cu steag alb. Aduce o scrisoare cu subscrierea prinţului King

şi a celorlalţi. Prinţul ne asigură, că spre binele nostru ne-a recomandat să mergem în iamen; zice, că guvernul face tot posibilul să se sisteze asediul, dar' cere, ca să sistăm şi noi focul.

Îi răspunde Mac Donald, scriindu-'i că am luat cu satisfacţie la cunoştinţă ştirea despre promisiunea guvernului şi-'i accentuează, că în decursul asediului noi ne-am restrîns la apărare; focul sistăm, dacă îl sistează şi Chinezii.

Noaptea a fost linişte.

17 Iulie. Dimineaţa 20 de focuri de artilerie. Se presentă doi soldaţi chinezi, cu batiste albe. Unul ne spune, că Iong-Lu a dat ordin aseară pentru sistarea focului, apoi mai spunea, că Chinezii au pierdut la Tien-Tin o luptă mare şi că Li-Hung-Ciang e pe cale spre Peking. Mai spun, că Chinezii au slăbit şi că au făcut o prostie, asediind ambasadele.

Spre seară earăşi ne soseşte o scrisoare cu iscălitura lui King şi a soţilor. Scrisoarea cuprinde neadevăruri: că soldaţii sosiţi pentru apărarea noastră au puscat asupra poporului şi a soldaţilor chinezi şi de aceea s'a iscat răscoala.

## PARTEA ECONOMICĂ.

### Gunoiul.

»Gunoiul este baia de aur a economului, — baia care-i revărsă belșug și indetulare», zice o veche zicală românească, despre adevărul căruia s'au convins astăzi cei mai mulți din economii nostri. De aceea ei la zicala de mai sus, răspund cu altă zicală potrivită, când cu ajutorul gunoiului pot stringe culesuri bogate, și anume: »dacă duci gunolu la loc, D-zeu îți dă noroc».

În adevăr, pământul supus culturii bucatelor este și espus la pierderi însemnate prin desele recolte (culesuri). Ca să se poată constata aceasta, vom arăta de pildă, că crumpele absorb în decursul unui an dintr'un pământ de un hectar (cam 2 jugăre catastrale) 265 chilograme materii nutritive, cucuruzul 280 chlgr., grâul 175 chlgr., fânul natural 300 chlgr., ear' trifoiul roșu 320 chlgr.

Din acestea se poate socoti foarte ușor, la ce pierderi însemnate de materii nutritive sunt espuse pământurile cultivate cu bucate și fânatele și ce ar urma, dacă acela nu s'ar mai îmbunătăți din când în când prin gunoie. Prin gunoie dăm înderăt pământului supus culturii, o parte din materiile, ce i-am fost subtras, când am cules de pe el bucatele sau fânul.

Gunoiul vitelor este pe cele mai multe locuri fundamentul și isvorul de bogăție pentru plugărit, de oare-ce fără acela bucatele sau că nu s'ar pute dezvoltă de loc, sau că apoi s'ar face de tot slabe și mărunte, astfel încât nici măcar lucrul economului nu s'ar plăti cum se cade, necum să mai aibă și ceva dobândă curată după lucrul lui.

Pe la noi s'au dat plugarii a întrebuița la gunoitul pământului numai gunoiul dela vite. În alte țări însă, precum e în Franția și Germania, unde plugăritul stă pe o treaptă mai înaltă, se mai întrebuițează și cenușa de prin fabrică, găinațul pasărilor de casă, balegile de om, cari se amestecă cu gunoiul vitelor, varul, sarea, potașa, ghip-

sul ș. a., ear' acum mai de curând s'a descoperit un nou gunoiu mineral în Franția, numit gisement (un fel de nămol), cu care se poate îngrășa pământul tot așa de bine, ca și cu gunoiul vitelor. În țările acelea și culesurile sunt mai bogate, ca pe la noi, de oare-ce pe acolo un loc bun de un hectolitru sēmănatră, dă dela 10—12 hectolitru grăunțe, pe când la noi abia pe jumătate.

Să nu se prea mire dar' plugarii nostri, când vor vedea ca mâne și pe la noi mai întrebuițându-se la gunoitul pământului încă și gunoiri minerale, ca: sarea, varul, cenușa, găinațul ș. a., de oare-ce s'a adevărit, că este de ajuns, ca să lipsească numai una din materiile acestea și pământul să nu mai aducă roduri îmbelșugate.

S'a constatat, că jumătate din nutrețul uscat, cu care se nutresc vitele, se preface în balegi, ear' cealaltă jumătate în carne și oase. La vitele rumegătoare 100 chlgr. de balegi conțin cam 84 chlgr. apă, ear' restul materie uscată. Udul conține: 100 chlgr. 95 chlgr. apă, ear' restul materie uscată. La cai 100 chlgr. balegi conțin cam 76 chlgr. apă, ear' restul de 24 chlgr. materie uscată. Udul conține: 100 chlgr. 90 chlgr. apă, ear' restul materie uscată.

Cel mai apăsos gunoiu este cel de porci și de bivoli; cel mai cu putere și mai de preț este cel provenit dela vitele puse pe îngrășate, ear' cel mai cald, e cel provenit dela oi și cai.

Gunoiul provenit dela oi și cai, fiind mai cald se recomandă pentru pământurile mai reci și lutoase; cel provenit dela vitele rumegătoare, pentru pământurile năsiptoase și vâroase, ear' cel dela porci și bivoli, pentru pământurile mai grase sau humoase. Gunoiul proaspăt se recomandă mai cu seamă la sēmănatrile de primăvară, ear' cel putred la cele de toamnă.

Așternutul, care se întrebuițează sub vite, pentru a suga udul și balegile mai moi, poate consta din: paie de grâu sau săcară, orz, ovės, rogoz sau fruze de arbori. Cel mai bun așternut este cel de paie, de grâu și săcară, de oare-ce acestea au goluri mai mari, ca celelalte, și astfel pot absorbe mai multe părți moi din ud și balegi.

Pentru o vită mare, se socotesc ca așternut, cam patru chlgr. de paie pe zi, ear' pentru un vițel numai pe jumătate atâta. Un chlgr. paie de grâu sau săcară, absoarbe câte patru litre de ud; cele de ovės și orz numai pe jumătate atâta, ear' rogozul și frunzele arborilor, neavând goluri mai mari, abia absorb câte un litru.

Cu cât se lasă așternutul mai mult sub vitele cornute, cu atât se face gunoiul mai bun, de oare-ce golurile paielelor au timp mai mult de a se pute umple cu udul și balegile mai moi, și astfel pot ajuta mai curând descompunerea și ferberea lui. De aceea în unele economii mai mari, gunoiul nu se scoate așa des de sub animale, ci numai de câte două-trei-ori pe an. În asemenea casuri, grajdurile se fac mai înalte și afunde, cu esclilele mișcătoare, ca acestea să se poată ridica și slobozi, când cere trebuința.

În împrejurările în cari se află economii nostri însă, așa ceva e foarte greu. Este de ajuns, dacă gunoiul se lasă sub vite până când credem, că așternutul s'a umplut bine de ud și balegi mai moi, pentru-că neîntemplantându-se aceasta și scoțându-se așternutul așa săc pe grămadă, gunoiul se mucezește și astfel nu are nici un preț pentru economia câmpului.

Pentru a încunjura aceasta, este de recomandat a face grămada (platforma) de gunoiu ceva mai afundă în pământ și cam în dos, unde să fie adăpostită contra vânturilor și a căldurii, apoi e bine a arunca din când în când pe ea udul, ce se scurge din gunoiu sau grajd, ear' iarna e bine a se mai arunca câte-odată și zăpadă, dacă presupunem că gunoiul nu are destulă umezeală, ca să poată ferbe; mai departe e bine a planta în jurul grămezii și câțiva duzi (frăgari), cari prin umbra lor, încă împedecă aborirea (evaporarea) materiilor nutritive ale gunoiului.

Precum este păgubitor a arunca gunoiul, când se scoate de sub vite cu furcoiul în toate părțile, apoi a lăsa udul să se scurgă din grajd sau grămadă, fără a-l întrebuița undeva, tot așa de păgubitor pentru plugărit este și a duce gunoiul pe câmp și acolo a-l

Acum să fie pace, dar' ar fi bine să ne demolăm baricadele.

Mac Donald răspunde, reducând la adevărata valoare acușele și declară că nu putem demola baricadele, până nu vom fi în siguranță.

18 Iulie. Liniște. La două ore vine un curier din Tien-Tin și ne aduce vestea despre moartea lui Seymour, despre ocuparea fortărețelor dela Taku, despre luptele dela Tien-Tin; ne spune, că în Tien-Tin sunt 14 mii de soldați europeni, că sosesc 20 mii de Japonezi și în 20 a lunei pleacă trupele să ne elibereze. La 5 ore se presentă deputația iamenului, la ambasada engleză; eșim spre întimpinare. Draganul iamenului întreabă în frase sfărăitoare despre sănătatea noastră și ne asigură de cea mai perfectă bunăvoință din partea guvernului chinez. Nu ne îndoim și sperăm că asediul va înceta.

Deputația exprimă cu toată serioșitatea regretul cel mai profund pentru uciderea lui Ketteler și condamnă purcederea bandiților, cari au ucis și pe secretarul legațiunii japoneze. Facem atentă deputația, că bandiții numiți fac parte din oastea împărătească.

19 Iulie. Liniște. Dar' Chinezii de nou își întăresc baricadele. Iamenul ne înștiințează, că lucră pentru pace și își trimite o depeșă, sosită din Franția, dela Delcassé... Ceva îi neliniștește. Nu trec 20 de minute și earăși sosește la ambasada engleză o scrisoare, iscălită de King și soții. Ne avisează, că Boxerii se mișcă de nou și cer estirparea creștinilor; zice, că se plecăm la Tien-Tin sub escortă chineză.

Vězând cu ochii vreau să neînșele în cursă; să fim uciși de răsculați pe cale, care nu e sigură...

20 Iulie. Decidem, să nu primim ofertul de a pleca la Tien-Tin. Le scrie Mac Donald, zicând, că dacă guvernul voește în adevăr să ne aperse, n'are decât să o facă, sistând asediul și pedepsind pe aceia, cari și-au uitat, că ambasadorii sunt oaspeții împăratului Chinei.

Iamenul, la ordin împărătesc, ne cinstește cu pepeni și crastaveți, fiind aceste în China daruri de mare distincție.

Ne ajung în mână câțiva numeri de-ai foii oficiale. În nrii apăruți în-

ainte de căderea Tien-Tinului, sunt lăudați Boxerii, ear' dupa aceea, se accentuează, că trebuie apărați reprezentanții puterilor.

În Iulie 21, 22 și 23 e liniște; decurg tratative.

În 24 Iulie gener. Shiba află, că câteva mii de Chinezii, cu 10 tunuri, se pregătesc earăși de atac. Ambasadorii află, că trupele de eliberare au sosit la Langciuan. Dela 11 seara și până dimineața Chinezii au deschis un foc de puști asupra ambasadei franceze, engleze și rusești.

În 25 și 26 Iulie earăși liniște și tratative între ambasade și prințul King.

În 27 Iulie aflăm, că curtea împărătească vrea să fugă din Peking. King și soții ne trimit pepeni, crastaveți, făină și ghiață și ne asigură de pace, dar' cu toate aceste ambasadele au fost bombardate toată noaptea.

În 28 Iulie ambasadorii află, că trupele europene întârzie; King și soții urgitează plecarea noastră. Noaptea sunt atacate ambasadele franceză și engleză.

lăsa în grămejoare mai mici timp uitat în arșița soarelui, espus vânturilor și ploilor, până când se scurge toată puterea nutritoare din el.

Lucră deci tare greșit economii aceia, cari socotesc gunoiul vitelor, ca o materie nefolositoare, de care voesc a se scăpa cât mai curând și cu orice preț; lucră tare greșit și aceia, cari lasă grămada de gunoiu din curte de o risipesc porcii și alte vite în toate părțile: unii ca acestia se aseamănă nebunului din poveste, care și-a aruncat punga cu banii într'un lac afund, ear' după aceea striga cât îl lua gura, că piere de foame. Așa pat și plugarii, cari fac astfel de greșeli cu gunoiul, se căesc după aceea, că au dus atâtea și atâtea caré de gunoiu și totuși au avut culesuri slabe. Vezi bine, că culesurile au fost slabe, dacă și gunoiul a fost rău și fără nici o putere nutritoare în el.

Ioan Georgescu.

## Esposiția de vite în Cohalm.

— Raport special. —

*Onor. dle Redactor!* Dați-mi voe să vă raportez încâtva despre esposiția de vite comitatensă ce în est-an s'a ținut Sâmbătă în 27 Octomvrie st. n. a. c. în opidul Cohalm.

Esposiția a fost aranjată de către conducătorii resp. deregetorii comitatului. Locul unde de obicei se ține tirgul de țeară al Cohalmului a fost destinat pentru esposiție. Au fost espuse vitele cele mai frumoase și de soiul ales din Cohalm și jur.

Fiind Cohalmul locuit în preponderanță de Sași, de sine se înțelege că ei au fost și esponenți în număr mai mare. Se putea vedea vitele cele mai frumoase și de soiul cel mai bun; au escelat însă cu deosebire caii cei sulegeți și frumoși (cái săsești), între cari o iapă cu mânz a unui Sas, întrebă de prețul ei a cerut numai 16 sute! Asemenea bine reprezentate au fost vitele cornute cu deosebire de rassa »Pinzgau«, cea mai bună rassa de vite astăzi. Ici-colea printre »veitere« se mai observa și de rassa »ungureană« (albă), acestea încă foarte frumoase și alese.

În 29 Iulie scriem de nou prințului King și soțiilor; spre seară Chinezii ridică baricade în aretul ambasadei engleze. Dela ambasadă sunt atacați și focul din puști nu contenește toată noaptea.

30 Iulie. Chinezii își termină baricadele, asediul continuă. Mac Donald scrie iamenului, că aceasta e siguranța oferită de guvern? Până-ce țin pușcăturile, sistăm tratativele.

În 31 Iulie un kuli (lucrător) căzut în captivitate ne spune, că subminarea ambasadelor continuă de 15 zile; ambasadele încep a săpa contra-mine.

1 August. Prințul King și soții urgitează plecarea noastră. Da, de oare-ce toată Europa e în mișcare și în China sunt războaie. Bombardarea ambasadelor ține toată noaptea și continuă și în 2 August.

În 3 August e liniște, ca personalul ambasadelor să se rezolve la plecare. Ni-se condece, să trimitem la guvernele noastre depeșe pacifice, fără să ni-se spună, că șifrate ori neșifrate. Toți ambasadorii își conciplază depeșele.

Fiecare vită purta o »șidulă« cu numele proprietarului și de câți ani este vită. Fiind zi de sărbătoare la noi Români (Sfânta Paraschivă) mult public românesc privitor a fost de față, durere însă că nu și esponenți în măsură recerută, deși se știe că Românașii din Cohalm și jur, nu prea se lasă a fi întrecuți de concetățenii Sași, ba cutez a afirma și stau bun, că dacă ar posede românașii nostri pământul Sașilor, ar fi cu mult înaintea lor în ale economiei de câmp și de vite. Causa că Românașii nostri nu pășesc ca esponenți cu vitele lor cari de multe-ori întrec pe ale altora, este timiditatea și neîncrederea ce o au în comisiunea resp. juriul esaminător și concretizat cu împărțirea premiilor, fiind acest juriu compus din oameni străini de neamul și limba Românilor și niciodată binevoitor lui.

După o esaminare scrupuloasă a vitelor, juriul se retrage spre a delibera asupra împărțirii premiilor. Se împart diferite premii după diversele clase de vite. Între cei premiați se numără și harnicul Român Nicolae Tempea din Cohalm (strada Guisgass). Acest fruntaș econom a obținut premiul prim pentru o vacă cu doi viței (bouleni) gemeni de 5 luni! Vaca e de rassa ungureană (albă), e de 6 ani și deja e mamă la 5 viței. Notez ca să știe, că la esposiția din anul trecut pe când vaca purta în foale a obținut pentru ea premiul de 20 coroane, ear' est-an fiind vaca cu 2 bouleni gemeni lângă ea a obținut premiul prim de 60 coroane. Las că vaca încă e o vită ca-și-care — deși trage în jug — rar să-i afli păreche, ear' vițelușii sunt o raritate, parecă ai tăiat un măr în două! Acest Românaș, sărac din părinți și cu familie numeroasă, muncind alături cu harnica-i soție din revărsatul zorilor până în noapte, a început a-și agonisi și o modestă stăricică. Arêndează pământ dela Sași și lucră în parte cum numai bietul poate numai să deie înainte, dar' și Dumnezeu îi ajută și îi sporește și binecuvântă rodul muncii sale, ear' concetățenii sei încep a-l stima și a ține cont de el, căci l-au ales membru în represent. bisericească și comunală. Cu drept cuvânt merită a-l recomanda de

În 4 August sosesc două scrisori roșii dela iamen, înștiințându-ne că depeșele de ieri au fost espedate și ne întrebă, că am fixat ziua plecării? Răspundem, că despre aceasta am avisat guvernele noastre. În decursul nopții e bombardată legațiunea ogleză.

În 5 August mai multe avisuri dela iamen. Noaptea la două ore sunt atacați creștinii refugiați și ambasadele engleză, franceză și rusească sunt bombardate vehement, ca la începutul lunii trecute.

În 6 August King și soții ne întrebă, că din ce cauză am atacat azi-noapte trupele guvernului chinez?... E de notat, că din partea noastră nu s'a dat nici o singură pușcătură!

În 7 August ambasadorul englez e avisat din partea iamenului despre moartea prințului de Edinburg, espri-mându-i condolență, — ear' noaptea e bombardată ambasada engleză.

În 8 August ținem conferență Mac Donald scrie guvernului chinez, arătând contradicția între asigurările loiale ale guvernului și între situația ambasadorilor. Accentuează, că provisiile

»model de econom« atât Cohălmenilor cât și tuturor fraților economi de pre-tutindenea. Chiar și în 8 Noemvrie cercetându-l l-am aflat în câmp cosind — nu știu pentru a căta-oară la trifoiu.

Înceiând, vă zic, fraților Cohălmeni, fiți economi harnici, căci știut e că economul e »talpa țerii«, ear' la esposiția din anul viitor pășiți cu vitele afară, arătați-vă străinilor dibăcia și harnicia, prin ce vă câștigați stima și respectul cuvenit.

Așa să vă ajute Dumnezeu! A. S.

## SEATURI.

Pentru a desvêta caii de mușcat.

Unii cai capetă nărav de mușcă. Aceasta se întemplă sau din pismă sau din mânia. Causa acestui nărav provine mai cu seamă din tractarea prea dură a calului când e tiner sau se învață la ham și la călărit. Profesorul Stenert a făcut o încercare foarte practică pentru a desvêta caii de acest nărav rău. El s'a pus adevărat și a fert un nap ceva mai mare de nutret, pe care l-a înfășurat apoi cu o zdranță, ca să nu-l arză la mână. Cu acest nap așa ferbinte, s'a dus apoi în apropierea calului, care îndată s'a repezit la el. Atunci cel atacat i-a întins napul, pe care caiul mănios l-a și înleștat cu gura, dar' în clipita aceea l-a și lăsat s'a ferit la o parte. După câteva încercări de acestea și cel mai cu nărav cal, s'a desvêtat cu totul de mușcat.

Tămăduirea umflăturilor la vite.

Se întemplă de multe-ori, că vitele capetă anumite umflături la picioare sau la alte mădulare ale trupului. În asemenea casuri, s'a constatat, că lutul (pământul galbin) este un mijloc foarte bun pentru tămăduirea umflăturilor. Se ia anume un bruș mai mare sau mai mic de lut, după-cum e și rana, și acela se moaie în apă rece, se întinde pe o zdranță și astfel se leagă pe umflătură. După-ce s'a uscat, legătura primă se depărtează și se pune alta proaspătă. În modul acesta se pot tămădui chiar și ugerile la vaci, dacă cumva sunt umflate.

ne sunt pe gătate, deși avem suficiente credem însă că prin aceasta vom face pe atacatori să crează în apropiata noastră capitulare. Poate câștigăm astfel timp.

9 August. Mai multe atacuri mici, dar' vehemente.

În 10 August o știre autentică îmbucurătoare. Generalului englez Gaselee îi succede a ne avisa, că a câștigat două lupte și se apropie de Peking. Generalul japonez ne trimite o știre asemenea. Mulțumită lui D-zou! Cu King și soții continuăm corespondența

În 11 August earăși focuri de puști King ne scrie, că creștinii au început focul și fac responsabile ambasadele; ne scrie apoi, că ei nu ne-au pus pedeci pentru a ne prevedea cu provisiile. În decursul nopții suntem atacați de nou; un mărinar francez e ucis, un austriac e rănit. Se aude canonadă de tunuri de către Peitang.

12 August. Toată ziua pușcă asupra noastră. Prințul King și soții vreau să aibă o întrevedere cu noi, ca să discutăm sistarea dușmăniilor. Se vede, că trupele noastre nu sunt departe. Spre

## Știri economice.

Plusul dela căile ferate de stat. Direcțiunea trenurilor de stat a transpus în 20 l. c. la cassa centrală a statului un plus de 851.000 coroane. Cu transportul de 1,150.600 coroane ce l-a trimis la 21 l. c., direcțiunea a transpus în anul acesta în cassa centrală un plus de 48,663 800 coroane.

Despre Anuarul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, »Foaia pedagogică« din Sibiu scrie:

Anuarul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, cuprinzând unele date dela întemeierea ei (1867) până la 31 Decembrie 1899, publicat de comitetul reuniunii. Sibiu, »Tipografia«, societate pe acțiuni, 1900. 8<sup>o</sup>, 132 pag.

O reuniune de meseriași români, care se numere 30 de ani de existență, nu e lucru prea obișnuit, nici chiar în acest timp al însoțirilor de tot felul; dar' e lucru, care hotărît trebuie să facă cea mai plăcută impresiune, când asupra lucrării pacinice și rodnice ale unei astfel de reuniuni românești ni-se înfățișează o icoană interesantă și instructivă, precum ni-o oferă »anuarul« reuniunii. Prin o reproducere din memoriile inedite ale asesorului consistorial N. Cristea, în temeiul și conducătorul reuniunii în curs de peste 25 de ani, ni-se arată cum s'a urzit ideea unei reuniuni a meseriașilor români din Sibiu într'un timp când meseriașii acestia erau corbi albi între noi, greutățile, ce a întimpinat în lucrarea ei și cum pas de pas ea a cucerit terenul și, spriginită de buni protectori, a ajuns să prospereze din ce în ce tot mai mult. La început cu 30 membri (28 sodali și 2 măiestri) reuniunea a ajuns în anul 1875 la 107 membri, a scăzut până la 1882 la 60, eară în 1892 cu fluctuațiuni în anii mijlocii a ajuns la 79, sporindu-se și felurile meseriilor. Sărband la anul 1892 existența de 25 de ani și prin o expoziție de produse industriale ale meseriașilor români din Sibiu și jur, numărul membrilor a mers crescând până la 1899 când se arată 137, dintre cari 36 măiestri și 99 sodali. Activitatea reuniunii se manifestă nu nu-

mai prin aceea, că dă meseriașilor ocaziune a cultiva între dînșii prin conveniri simțul de solidaritate și sprijinire mutuală și a se perfecționa în meseriile lor prin împărtășiri imprumutate de cunoștințe și experiențe, ci și prin întemeierea de fonduri în scopul înlesnirii progresului în meserii, al ajutorării văduvelor și orfanilor meseriașilor români, și prin lucrarea săvârșită mai ales în anii din urmă, sub conducerea zelosului president *Victor Tordășianu* de a ridica nivelul cultural al meseriașilor nostri prin întemeierea unei biblioteci, prin susținerea unui cor vocal al reuniunii, prin producțiuni publice cu cântări și declamări și îndeosebi prin ținerea regulată, la anumite intervaluri, de serate, în cari membrii se îndeletnicesc a face discursuri instructive, din sfera ocupațiunilor lor și a cetii și declama din autorii români, ca așa să nu rămână străini de pulsațiunile vieții culturale, săvârșite în mijlocul poporului, căruia și ei aparțin.

Pe lângă raporturile făcute la adunările generale iubilare asupra mersului afacerilor reuniunii, pe lângă discursurile presidentilor, ținute la anumite ocaziuni festive și pe lângă alte comunicări despre starea materială și morală a reuniunii, anuarul și-a ținut de datorință a ne înfățișa pe anumiți membri ai reuniunii, cari au escelat prin activitatea lor pentru promovarea scopurilor ei. Acestia sânt asesorul consist. *Nicolae Cristea*, întemeietorul, arhiepiscopul și metropolitul *Andrieu Șaguna*, primul patron al reuniunii, episcop. *Caransebeșului Nicolae Popea*, nașul steagului reuniunii, neguțetorul *Antoniou Bechnitz*, întemeietorul unei fundațiuni și tipograful *Nicolae Simtion*, primul vice președ, și membru onorar al ei. Espunerea activității lor pentru reuniune este însoțită de portretele lor foarte bine nimerite și foarte bine executate în zincografie.

Un mic monument cultural al poporului nostru reprezentând acest anuar, îl recomandăm în deosebita atențiune a învățătorimii noastre, care având puțința, ba și datorința a îndupleca pe cât se poate mai mulți elevi buni ai școlii po-

porale la îmbrățișarea carierei de meseriași, va primi dintr'insul bune și esacte informațiuni asupra vieții meseriașilor nestri. B.

## Mormintele marilor nostri dela anul 1848.

De *Silvestru Moldovan*.

(Urmare).

### Nicolae Corcheș.

La Fântânele! Loc încântător și memorabil în istoria luptelor din anii 1848—9. E așezat pe cursul superior al Someșurilor-gemene. Pe aici a voit să străbată în Munții-Apuseni, în Iulie 1849 o oaste ungurească, comandată de vestitul revoluționar, *Vasváry*. Dar' năvălitorii au dat în cale de piepturi și brațe românești! Ungurii erau 3000, Românii, vânători și lănceri, numai 440, Moți viteji însă, unul și unul, ca brazii din munte.

Cetele dușmane s'au întâlnit, în 13 Iulie, la *Fântânele*. Și cei puțini au învins pe cei mulți! Oastea ungurească a fost aproape nimicită și munții scăpați de o primejdie. Între cei morți a fost și *Vasváry*.

Cruzii năvălitori, cari voiau să calce pe Moți la vetrele lor, și-au luat meritata pedeapsă!

Eroul zilei, sufletul luptei triumfătoare a fost tribunul lui Iancu, *Nicolae Corcheș*, care comanda mica ceată românească. De numelui se leagă acest fapt vitejesc al istoriei române.

*Nicolae Corcheș* a luat parte la cele mai multe lupte din munți și a fost unul din cei mai bravi tribuni.

După 1849 a schimbat sabia cu penelul, ocupându-se cu pictura bisericească. A răposat la 1885 în Câmpeni.

Mormântul i-se află în partea sudvestică a cimiterului bisericei gr.-or. din Câmpeni. Familia i-a ridicat o cruce de peatră, pe care, în partea din sus se află gravat un crucific colorat galbin, ear' mai în jos este următoarea inscripție:

*Aici odihnește în Domnul  
tribunul*

**NICOLAE CORCHEȘ,**

*născ. 1810 29/V. † 29/V. 1885.*

*Eternă fie memoria lui.*

seară sântem atacați mai vehement. Cade căpitanul Labrouse. Ambasada engleză e bombardată de tunuri, cum n'a fost nici-odată. E mai ea sigur, că ai nostri sosesc.

13 August. Timpul de întrevedere cu King l'am fixat pe orele 11. N'a venit nimeni, ne-au trimis o scrisoare. În ea se plâng, că astă-noapte le-au pușcat 26 soldați și un oficer și ne roagă să nu mai continuăm atacul. Mac Donald le răspunde: constată starea faptică, că nu noi, ci ei sânt, cari au atacat și îi face responsabili pentru cele întâmplate. Numai decât a sosit răspunsul. King și soții nici-când nu au scris mai afabil! Ne promit, că ei nu vor lăsa să puște asupra noastră și îndată ce va fi pace, peste două-trei zile, ne vor vedea cu de-ale mâncării..... Abia s'a inserat, am fost din nou atacați: câte puști, câte tunuri aveau, toate descăreau focul asupra noastră, până noaptea la 2 ore, când a sunat în depărtare un tun, apoi al doilea, al treilea..... După această ropot de puști, sosesc ai nostri.... Focul Chinezilor a încetat și acum auziam lămurit din depărtare tunurile europene..... Nu se poate de-

scrie ce simțeam. Nu și-a închis nimeni ochii, ci cu toții ascultam în liber. Din când în când se auzia câte un ropot timpit de puști..... Soldații chinezi își iau în grabă tălpășița din casele vecine.

14 August. Pe la trei ore după prânz a venit cineva în fugă mare la ambasada engleză, strigând: »Trupele sânt în Peking«. Eram cu toții într'o iritațiune nespūsă. Alergam încoace și încolo spre întimpinarea eliberatorilor nostri, răsunau strigătele de ura, plângeam, ne îmbrățișam... În oraș mai întâiu au intrat soldații din India, ai corpului de oaste engleză. Stegarul, care a sosit cel dintâiu la noi, cade în genunchi și cu steagul fâlfâind, rostogolește o rugăciune. Ceialalți, cum sosesc înghenunche lângă el. Noi asemenea. Câțiva soldați de ai nostri își aruncă armele și de bucurie se dau de-a »roata Țiganului«. Plângem și rîdem în același timp.. După înzi sosesc soldații americani, vin generalii Gaselee și Chaffee, li-se întind din sute de părți mâinile. Sună cânteculele de învingere. Soldații chinezi mai pușcă odată, de două-ori și apoi fug în rucul capului.

Chinezii au părăsit și ruinele ambasadei franceze. Le cercetăm; corturile dușmanului le aflăm încă acolo, în ele și-au lăsat samovarele, patroanele etc.

15 August. În zori de zi sosesc trupele franceze. Aud sunând trimbița franceză. Grăbesc să întimpin pe generalul Frey. Minunea, în care nu venia să credem, s'a întâmplat. *Sântem salvați*.

Astfel a decurs asediul legațiunilor străine, conform însemnărilor zilnice ale lui Pichon.

Ca completare mai amintesc, că pentru apărarea legațiunilor s'au aflat în Peking în total 415 soldați și marinari, clasificați după naționalitate astfel: 82 Englezi, 87 Ruși, 58 Americani, 51 Germani, 48 Francezi, 35 Austriaci, 29 Italiani, 25 Japonezi, — dintre cari au fost ucși în decursul asediului 52 și 127 răniți. *silv. mold.*



## CRONICĂ.

**Hirotoniri.** Duminecă, 2 Decembrie a. c., au fost hirotoniți întru presbiteri, prin I. P. Sa arhiepiscopul și metropolitul Ioan Meșianu, diaconii *George Hamsea*, ales paroh în *Sepsi-Sângeorgiu* (tractul Treiscaunelor) și *Iosif Comanescu*, ales paroh în *Ghimbau* (tractul Branului), ear' clericul cu pregătire estraordinară *Ioachim Triff*, a fost înaintat la gradul de diacon.

— În 3 Dec. n. au fost hirotoniți întru presbiteri diaconul *Ioachim Triff*, ear' în 4 Dec. n. *Alexandru Vlad*, ales paroh în Mag, tractul protopresbiteral al Săliștei

**Necrolog.** Inconsolabilii Margareta Păcățian, Corneliu și Dumitru Păcățian, Teodor Păcățian, Silvia Păcățian, Rafael Neuber, Henry Neuber, Maria Udrysky, Adele Udrysky, Berta Viau, Farm. Emil Udrysky, Emil Udrysky Jun. și Maria Viau, au durerea a vă anunța moartea preaiubitului lor soț, tată, frate, cumnat și unchiu *Dumitru V. Păcățian*, droguist, încetat din viață la 19 Noemvrie st. v., ora 7 d. a., în etate de 45 ani. În mormântarea rămășițelor pământești a avut loc Marți, 21 Noemvrie, ora 2 p. m. dela locuința decedatului Calea-Griviței nr. 145 la cimiterul Sf. Vineri în București. Ru-gați-vă pentru dînsul.

— Subsemnații cu inima adânc tristată anunță tuturor rudeniilor și cunoscuților moartea prea timpurie și neașteptată a mult regretatului și iubitului lor soț, tată, frate, cumnat și soț, *Sebastian Henzel*, întâmplată la 2 Decembrie st. n., orele 10 dimineața, carele, după un morb scurt dar' greu, în al 65-lea an al vieții și al 38-lea al fericitei sale căsătorii, împărțit fiind cu sfintele taine și-a dat nobilul seu suflet în mâinile cereșcului Tată. Rămășițele pământești ale scumpului decedat s'au așezat spre odihna vecinică, Marți, în 4 l. c., la orele 2 p. m., din locuința Quergasse nr. 7, în cimitelul gr.-or. Poarta-Turnului. Sibiu, 4 Decembrie st. n. 1900. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Roza P. Henzel, ca soție; Aurelia, fiică; Valeriu, Basiliu și soția Elena născ. Gelculescu, Sabin, Nicolae, ca fii și noră; Elena mărit. Gendel, Iulia mărit. Mărginean, Roza mărit. Deceanu, ca surori.

**Coroane eterne.** Dl *Ioan Salco*, proprietar în Mercurea a dăruit fondului văduvelor și orfanilor meseriașilor români, creat de Reuniunea sodalilor români din Sibiu suma de 1 coroană în amintirea regretatului *Ioan Stroia*, fost proprietar în Cacova (lângă Săliște). Starea fondului 672 coroane 78 bani.

**Nou doctor român.** Dl *George Măcelariu* din Mercurea aluat diploma de doctor în drepturi la universitatea din Cluj.

**Furtună de mare.** Din *Veneția* se telegrafează că înfricoșata furtună de pe marea Adriatică deja de mai multe zile băntuie grozav. În *Veneția* a causat pagube enorme. Potopul se simte și în *Roma*, *Genua*, *Firenze*, *Bologna* etc. În *Genua* potopul a dărîmat o casă cu 4 etaje-uri, după-ce mai întâiu apa i-a stricat fundamentul. S'a vestit apoi că această furtună de mare a naufragiat și vaporul ungar *Hegedüs Sándor*. Această știre însă nu s'a confirmat încă.

Nonă bibliotecă poporală. În *Șeica-mare* s'a înființat o bibliotecă poporală. Zilele acestea s'au cumpărat primele cărți. Meritul este al inteligenței din *Șeica*, în frunte cu vrednicul domn *Dr. Racofa*.

A 11-a ședință literară, ținută Joia trecută în localitățile Reuniunii sod. români din Sibiu, ce a lăsat adânci și plăcute impresiuni asupra-mi, mă face s'o eternizez în coloanele *Foii Poporului*. Bogatul și variatul program al seratei, bogat în cântări, declamațiuni și cotiri de bucăți instructive, a fost precedat de cuvântul de deschidere al presidentului *Victor Tordășianu*, care reîntors de curând din concediu, comunică celor prezenți cum Reuniunea noastră lăudată și apreciată este de toți oamenii de bine și de pretutindenea, cari nu întârzie a ne oferi tot spriginul moral și material, ca o dovadă, că actualii conducători ai Reuniunii pătunși sunt de spiritul, ce a inspirat pe vrednicii nostri înaintași, când fintă au dat acestui focular, la sinul căruia se se adăpostească și se și cultivate mintea și inima fiecare fiu al națiunii, care îmbrățișează greaua carieră a meseriilor. Aduce elogiul meritate vicepresidentului *George Poponea* și dirigentului corului *Candid Popa*, cari, în absența sa, au condus cu atâta zel și dibăcie afacerile Reuniunii, între cari producțiunea publică din luna trecută și participarea activă a corului la concertul aranjat de Reuniunea pentru ajutorarea copiilor la Crăciun, fără deosebire de confesiune și naționalitate. Arată sporul ce-l face fiecare fond creat de Reuniune, amintind cu mulțumire sufletească cum în special la fondul văduvelor și orfanilor și la fondul pentru acuirea casei proprii cu hală de vânzare, incură ajutoare însemnate din cele mai îndepărtate locuri. În fine cu adâncă emoțiune și recunoștință mulțumind corului (mixt) pentru dragostea ce i-a manifestat prin frumoasa serenadă, ce i-au făcut în preseara onomastice sale, dragoste pentru care numai dragoste păstrează Reuniunii și membrilor sei — declară ședința deschisă. La locul prim o mică violinistă (elevă a unei școale de fetițe) al cărei nume îl reținem, prin esecutarea pe violină a mai multe cântări, acompaniată fiind la pian de dl *Costandea*, ne-a lăsat deplin mulțumiți de felul cum mica violinistă știe manua arcușul, Dl *Valer Grindeanu*, sodal cismar a declamat cu deplin efect poesia *Supărată* de Ioan Moța; dl *Iacob Cărătuș*, sodal măsar face mult haz cu declamarea poesiei *Pușca Jidanului*; domnișoara *Elena Grindeanu*, declamează corect și frumos poesia *Te-ai dus* de Ascanio, Mult a plăcut dl *Lazar Ucenic*, sodal măsar în poesia *Cojocul blăstemat*. D-na *Elena Roșca* cetește datele adunate de dl *George Mușiu*, culegător-tipograf, și intitulate *Testamente*, ce cuprind diferitele testamente lăstate de diferiți oameni unici în felul lor, precum testamentul d-șoarei din Danzig cu cele 300 pisici, al farmacistului din Viena, al păpușcarului din București, care și-a testat toate datoriile sale etc. care de care mai originale în felul lor și pline de haz. La sfîrșitul tractatului se citează inscripția *Contribuie cu crucerul tău la alinarea suferințelor văduvelor și orfanilor meseriașilor români*, ce e gravată pe lădița pentru crucerii săracilor, pe care s'o privim de cel mai potrivit testament. Elevul seminarial dl *Pompiliu Constantin*, ped. curs. II. într'un frumos bariton ne cântă *Te-aș vîta ah nu se poate!* ear' după d-sa colegul seu dl *Libeg* ne cetește frumoasele *Obiceiuri de Crăciun la flăcăii din Șoimușul-român*, apoi declamează ca întotdeauna bine anecdota a *Fluierat a pagubă* de Speranță. Incheierea programului o a făcut dl *Ișan*, măiestru pîlar, prin cântarea cu vocea-i plăcută și clară a compozițiilor *La Românie*, musică de Georgescu și

*Am spus florilor frumoase*, romanță de Flechtenmacher, acompaniat fiind la cîteră de dl *Al. Várady*, măiestru frizer, care de când se numără între membrii Reuniunii, mult se îndeletnicește cu învățarea de arii românești, pe cari le esecută cu deplin sentiment.

Un corist.

Petrecerea aranjată de tinerimea română la 25 Nov. a. c. st. n. în Viștea-inferioară, a succedat foarte bine, — după-cum ne scrie un — participant. Frumos a fost esecutat programul nu atât de vast, pe cât de bine aranjat și ales. Vestita cântăreață, d-șoara *Iulia Toflea*, cu vocea-i de filomeiă — avînd de astădată un bun razim în o altă voce plăcută a d-șoarei *Irina Szilaghi* ce o secunda, a escolat prin cântările românești pe cari le-ai fi tot ascultat. De tot cu succes și foarte bine reușită se poate zice și piesa teatrală *O vecinătate periculoasă*, jucată de d-șoarele *Elena Damian* și *Eugenia Poparad*, apoi de d-nii *A. Borzea*, *Moise Bârsan* și *Petru Mihaiu*. Ș'apoi ce se mai zicem despre frumoasa declamațiune a d-șoarei *Mărioara Poparad*? Cu mare succes a prezentat relațiunile dintre fata bogată și săracă din frumoasa poesie a renumitului poet *Coșbuc*: *Dușmancele*. S'a jucat apoi pe violină de domni G. Codreș și I. Recker un duet clasic *Apollo*, care deși a mai fost cântat la o petrecere acum doi ani, totuși a fost plăcut ascultat, de oare-ce domni amintiți știu bine manua arcușul, ear' clasicismul nu și perde din farmec nici-odată. Bine reușit a fost și *Autorul*, monolog declamat de d-nul G. B. Boeriu. După aceasta a urmat petrecerea cu dans, care a decurs de tot animată, așa cum numai la sate își poate petrece omul, până în zori de zi.

**Biserica ortodoxă în Japonia.** Branik raportează după foile rusești, că biserica ortodoxă japoneză în anul trecut 1899 a constat din 231 comune bisericesti, cu 25.231 credincioși, 27 preoți, 6 diaconi și un episcop. Afară de episcopul, un preot, și un diacon, cari sînt Ruși, ceilalți toți sînt Japonezi. Învățători și cantori bisericesti au fost 16, ear' propoveditori 152. S'au botezat 989 de însi. În școalele catecumnice au fost 168 ascultători. Guvernul japonez e foarte tolerant față de creștini. La 28 Noemvrie 1899 parlamentul din Tokio a votat legea, prin care religiunea creștină a fost recipiată și egal îndreptățită cu religia budhaică. Creștinii ortodoxi din Japonia au și un ziar ecleziastic: *Seikoo Simeo* (Vestitorul ortodoxiei). Sfânta scriptură e deja tradusă întregă în limba japoneză.

**Prea târziu...** În spitalul din Timișoara zace greu bolnav negustorul M. Grossmann. Aproape de 8 săptămîni își chinue în spital viața care acum e aproape de sfîrșit. Grossmann era odată fericit... avea avere și femeie frumoasă. Se vede însă că prea era frumoasă ca să poată fi credincioasă și de aceea mai anii trecuți și-a părăsit bărbatul și a fugit în Rusia. Deodată cu deplănsa lui soție, l-a părăsit și norocul. În sfîrșit a ajuns în spital. În zilele aceste l-a surprins o scrisoare. Necredincioasa lui femeie i-a scris din Rusia și i-a trimis 1000 Ruble. În scrisoare femeia spunea jalnic că îi pare rău de ce a făcut și se roagă de iertare. l-a mai spus apoi că acolo trăește fără grije și ca bună cântăreață și-a câștigat frumoasă avere. Sărmanul Grossmann atât s'a bucurat, încât momentan a voit să plece în Rusia, la scumpa lui. Dar' medicii nu l-au lăsat, doar' și așa poate până acumă o fi și murit. Direcțiunea spitalului a răspuns regăsitei femei, că acum totul e prea târziu... E prea târziu...

Dela „Reuniunea sodalilor români din Sibiu”. Cu prețul câte a unei cărămizi la localul, cu hală de vânzare, ce se intenționează a se acuire pe seama Reuniunii sodalilor români din Sibiu au binevoit a contribui următorii locuitori din Tilișca, din cari cea mai mare parte economi, cărora li-se cuvine toată lauda, și anume: Petru Juga sen., adm. protop., Petru Juga jun., preot, Valeriu Millea, notar, Ioan Iosof, preot, Ioan Juga, funcționar, Nicolae Juga, Vasilie Juga, Simion Rodeanu, Savu Frăcea, George Bratu, Pantilimon Banciu, Simion Grigorescu, Nicolae Răceu, Ilie Rodeanu, Toma Stancă, Ioan Poiana, Ioan Mănese, Teodor Stoia, Ioan Borcea, Martin Bratu, Avram Bunea, Dumitru Bunea, Ioan Bumbă, Stefan Bratu, Dionisie Banciu, Simion Banciu, Constantin Bunea, George Banciu, Pantelimon Banciu, Pavel Banciu, Vasilie Miclăuș, Ioan Miclăuș, Ioan Mănig, Constantin Mihaiu, Constantin Trihenea, Dumitru Suroiu, Ilie Stancă, Ioan Stoica, Ioan Hinsa, Danil Iosof, Aleman Costea, Ioan Voicu, Ioan Răceu, Petru Lața, Teodor Popa, Petru Opreș, George Dancu, Gligor Popa, Ioan Zeicu, Petru Băișan, Ioan Nan, Gligor Câmpean, Petru Crăciun, Dumitru Nan, Dumitru Banciu, Ilie Stirban, Dumitru Hinsa, Ioan Bratu, Ioana D. Iosof, Maria C. Popa, Paraschiva S. Bratu, Elisabeta P. Banciu și Ana Bunea. În total 12 cor. 60 bani.

— Au contribuit apoi cu câte 20 bani următorii: Nicolae Motronea, Ioan Varga, sodal lăcătar, Simeon Varga, sodal croitor, Valeriu Poponea, culegător-tipograf, Aurel Prașca, sodal zugrav de case, Eliseu Alexandru Ionescu, Ioan D. Comșa, sodali curelari, Ioan Popa-Popadan, sodal măsar, Ioan Salco, proprietar (Mercurea), Ioan Gligor Salco, Gligor Salco, Demetriu Salco, Gligor Morariu, economi (Jina), Minodora Candid Popa, jună, Iosif Comanescu, paroch, Luisa Comanescu născ. Aldica (Ghimbar), Ioan Meșiu (Sibiel), Nicolae Moldovan, adm. protopresb., Ana Moldovan n. Maier, Livia Moldovan, absolventă a școlii civile de fetițe, Maria Maier, Sofia Leicu (Noerich), Serafim Olariu, paroch (Branșca), Petru Georgescu, culegător-tipograf, Constantin Lazar, sodal cismar, Ioan Urșă, Ioan Vințelariu, preot, Ioan Vințelariu jun. (Ocna), Aleman Dancăș (Rășinari), Petru Indrieș, Maria Indrieș n. Comșa, Aurelia Indrieș (Boița), Coman Șogan (Grebenișul-de-Câmpie) și Elena Sift.

**Convocare.** Adunarea de toamnă a învățătorilor din desp. Oravița, diecesa Caransebeșului, se convoacă prin aceasta pe Joi, 30 Noemvrie (13 Decemvrie) 1900, la 9 ore în școala română din Oravița-montană, pe lângă un program bogat și variat.

**Pentru militarism.** În urma știrilor răspândite că ministrul de războiu și cercurile militare se ocupă cu ideea să înmulțească regimentele de infanterie și să introducă nouă tunuri și prin urmare să pretindă *nouă cheltueli pentru militarism*, o parte a locuitorilor din Budapesta au înaintat un vehement protest la camera deputaților. Din acest protest notăm următoarele date foarte elocvente: Dela anul 1868 încoace s'a cheltuit pentru miliția Austro-Ungariei enorma sumă de 1500 milioane florini. Această colosală sumă e dovadă eclatantă, că cheltuelile ce se fac pentru militarism nu stau în proporție cu capacitatea de plată și cu venitele țării. Mai elar se observă risipa ce se face pentru militarism, dacă vom înregistra față de cele 1500 milioane fl. dați pentru miliție, sumele ce s'au cheltuit dela 1868 pentru celelalte trebuințe arzătoare de-ale statului, ca de pildă: Pentru *instrucție și culte* în 32 ani abia s'au cheltuit 221 milioane fl., pentru *interns* abia 371 milioane fl. pen-

tru justiție numai 394 milioane fl. Și cu toate aceste și acum *pentru militarism* se impun nouă sarcini. Halal de așa o gospodărie.

**Pentru dragoste.** Ioan Stoicu din *Jebeli* (în Bănat) iubea la nemurire pe frumoasa soție a lui *Gavra Nina*. Încă pe când era fată, femeia știa de dragostea lui Stoicu, dar' nici-odată nu l'a putut suferi. De când s'a măritat meru a fost bombardată cu declarațiile lui Stoicu, dar' femeia nici n'a voit să-i audă de nume. Zilele trecute un bun prieten de a lui Stoicu l'a avisat că bărbatul adoratei sale a plecat la oraș. Stoicu numai decât s'a dus acasă la aleasa inimii sale. Cum l'a văzut femeia a fugit din casă și a început să plângă prin curte. În momentul acela bărbatul seu uitându-și ceva acasă, a intrat în curte. Femeia i-s'a plâns spunându-i că Stoicu e în casă. Bărbatul infuriat a scos cuțitul și l'a isbit în ispititorul femeii sale și apoi în orbia furiei sale a tăiat și pe nevasta sa. Atât Stoicu cât și femeia nenorocită zac pe patul de moarte. Ear' Gavra își deplânge singur soartea în închisoare.

**Falsificători de bani.** Poliția din *Păcs* a deținut pe fotografii *Kovács* și pe soția aceluia, pentru-că s'a descoperit că cinstita păreche se indeletnicea și cu arta fabricării bancnotelor de zece fl. Femeia fotografului, în fața polițailor a aruncat în foc un pachet cu bancnote false.

**Esplosie de dinamită.** Din *Reghinul-săsesc* se vestește următoarea groaznică întâmplare: Feciorul Ioan *Triff* cine știe de unde a pus mâna pe două dinamite. *Triff* fiind soldat obștar dela tunari s'a crezut pe deplin datat cu esplosiile și de aceea a voit să folosească dinamitul pentru prinderea peștilor. În compania alor doi prieteni *Triff* s'a dus la marginea *Murșului* și deși prietenii lui l'au sfătuit să nu folosească dinamitul, *Triff* a aprins sfoara dela dinamit. N'a aruncat însă la timp dinamitul în apă și astfel explodând acela încă pe țermure a *zdrobit cumplit* pe cutezătorul fecior. L'a rupt ambe mâinile, i-a tăciunit ochii și i'a ars întreagă fața. Sărmanul *Triff* e acum între moarte și viață. S'a pornit aspră cercetare ca să se afle de unde a avut *Triff* dinamitele.

**Dare de seamă și mulțumită publică.** Mult Onor. Domn Alexandru Bugner, preot gr.-cat. în Noul-român, comit. Făgărașului, s'a îndurat preagratios și a donat bibliotecii despărțământului Făgăraș al Reuniunii învățătorilor gr.-cat. următoarele opuri de valoare:

1. Lume nouă și lume veche, de Zamfirescu.
2. Actele conferenței rom. gr.-cat. la Cluj.
3. Legea veterinară, de Muntean.
4. Duh muscălesc, de soc. Inoc. M. Klein.
5. Pedagogia, de S. Bărnuțiu.
6. Psihologia, de S. Bărnuțiu.
7. Dreptul natural, de S. Bărnuțiu.
8. Autonomia catolică din Ungaria.
9. În amintirea profesoarei Ne-gruțiu.
10. Biografia canonicului Ne-gruțiu.
11. Cuvântări, de Cordescu.
12. Prohodul lui Isus Christos.
13. Epistole către un preot tinăr, de soc. Inoc. M. Klein.
14. Biblioteca pentru toți 13 nri.
15. Jertfa creștinilor, de Dr. Szmigelski.
16. Tatăl nostru, de același autor.
17. Fisica, de Nanian.
18. Pregătiri la moarte, de soc. Inoc. M. Klein.

Apoi mai multe opuri de cuprins istoric în limba maghiară, precum: 1. Bolintinián költészete. 2. Kertészeti füzetek. 3. Angol ország története, de Dr. Lázár, 2 tom. 4. Erdély és Mihály Vajda, de Dr. Szádeczki. 5. A világ története, 9 tom. 6. A török birodalom története, de Dr. Lázár. 7. Europa tör-

8. Az oroszok története, 4 tom.
9. Ausztria története, de Szmetz, 3 tom.
10. Legujabbkor története, de Szab. Ferencz, 2 tom.
11. Szerbia és Törökország.
12. Arpádok család története.
13. Délszláv uralkodók.
14. Asziria és Babilonia.
15. Régi magyar utazók Európába.
16. Szkänderbeg története.
17. Montenegro története.
18. A Bolgárok.
19. A Budavár.
20. A Bosznia.
21. A szerbek.
22. A görögök.
23. Az oláhnyelv, de Réthi.
24. Szerbek és Bolgárok.
25. A szent univ.

Toate acestea 49 de cărți în 66 tom. au fost trimise brevi manu prin învăț. Streza, pe lângă un catalog din partea On. D. donator. Pentru această nobilă faptă primiți, vă rog, M. O. D. sincera mulțumită și recunoștință a întreg corpului învățătoresc din desp. Deo Domnul ca exemplul d-voastre să afle mulți imitatori.

Făgăraș, în 8 Noemvrie 1900.

Stroia,  
bibliotecar.

**Cărți nouă.** Au eșit în tipar: *Recompensele și pedepsele în școala populară*, studiu pedagogic și *Cuvânt funebru* rostit la înmormântarea lui G. Belissimus, — amândouă de *Ioan Dariu*, învățător. Atragem luarea aminte asupra acestora, cu deosebire a învățătorilor. Prețul celei dintâi e 60 bani.

**Biserică licitată.** Ziarul *M. Szó* aduce următoarea știre de necrezut: În comuna românească *Scheuș* din comitatul Caraș-Severin s'a întâmplat că învățătorul *Mihail Polipca* a pîrit comunitatea bisericească, pentru-că nu i'a plătit întreg salariul anului trecut. Ajungând lucrul la licitație s'a licitat *biserica română*, pe care a cumpărat-o cu 600 coroane pîrîtorul învățător. Așa ne spune *M. Szó*. Ne place însă să credem, că în curînd vom primi din loc competent desmintirea acestui fapt desonorător.

**Peste durerile de cap trec oamenii cu voe bună și umor.** Mult timp însă aceasta nu poate dura, indeosebi când e vorba de dureri reumatice, ghicte și boale de nervi. Ni-se atrage deci atențiunea asupra unui mijloc și asupra acestor dureri, care ni se pare vrednic a fi recomandat. Acesta e fluidul preparat de farmacistul și furnisorul de curte Ioan Francisc Kwizda în Korneuburg lângă Viena, și e dovedit ca bun mijloc dietetic și contra scrintiturilor, înțepeniirea vinelor și musculaturii, frânturilor, sgârciurilor, apoi la întărirea prealabilă și după strapațe mari, marșuri lungi, etc. Numeroase atestate despre efectul preparatului stau la dispoziția interesatilor. Detaluri pe pagina a patra.

## Ghicitura.

Credincioși promisiunii date, publicăm aici o ghicitură pentru petrecerea iubitorilor nostri abonați. Toți aceia care ne vor trimite deslegarea bună a ghiciturii vor lua parte la sortirea premiului ce-l dăm pentru deslegare. Abonatul norocos, al cărui nume va eși la sorti va primi ca premiu un exemplar din *«Căldarul Poporului» pe anul 1901.*

Ghicitura e următoarea:

Moș Culae din Bogata avea să treacă peste rîu: un lup, o capră și o bute cu varză (curechiu). Luntrea însă îi era așa de mică, încât nu cuprindea decât pe moș Culae și pe unul din lucrurile sale. Năcazul era însă că dacă trecea mai înainte lupul, capra mănca varza; dacă trecea varza, mănca lupul capra. Întrebarea este: cum și-a trecut dar' moș Culae peste rîu averea?

R Î S.

Un răspuns.

— Ce făcură fiii lui Israil după-  
ce trecură Marea roșie? — întrebă un învățător pe un elev al său.

— Se puseră la soare, ca să se  
uște, — răspunse elevul.

Împărt. de E. Teodor Libeg.

POSTA REDACȚIUNII.

O. P. în Vad. Dacă ai proprietate,  
casă etc. nu poți fi scutit de darea comunală, ci ești scutit de darea comunală ce ți-se aruncă după darea directă, ce o plătești după salariul inv.

Fl. M. în Miheș. Ordinul există. În  
nr. viitor îți vom da deslușiri mai pe larg.

M. Rub. în Br. S'a aplanat răul, cum  
veți fi văzut, primind numerii.

G. C. inv. în Cuciulata ; I. Bor.  
inv. în R.-n. și Avr. P. inv. în Oz.  
S'a predat administrației pentru aducerea în ordine a lucrurilor.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balteș.  
Proprietar: Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: Iosif Marschall.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

A eșit de sub tipar:

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1901.



Prețul 40 bani + 10 bani porto.

Venzătorilor li-se dă rabat cuvenit.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”,  
soc. pe acțiuni în Sibiu

Anuarul I.

al

„Reuniunii sodalilor români din Sibiu”,

cuprinzând

unele date dela întemeierea ei până la  
31 Decembrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Prețul I cor. 20 bani, cu porto postal I cor. 40 bani.

Mașini pentru pisat carne (Alexanderwerk)

total corsitată, sistem american,

pentru pisat

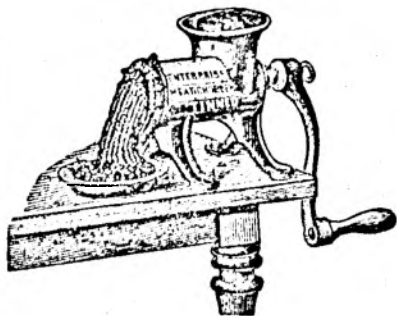
carne feartă

și crudă,

unsoare, ficat, spinat

și

alte legume.



Mărimi	R.	RR.	S.	SS.	U.	UU.
taie pe minută	1/2	3/4	1	1	1 1/4	1 1/4 chlgr.
1 bucată	cor. 5.80	7.60	9.—	8.20	13.—	12.20

Toate părțile mașinii se pot căpăta și separate.

La fiecare mașină este alăturată câte o descriere în forma unei carte. La toate mașinile sunt de căpătat pâluie (trichter) de umplut. Acestea după delăturarea cuțitului și a tecei se așează în cilindru și se încheie cu șiroafe. Mașinile sunt potrivite pentru umplutul cârnaților.

Proască de cârnați, teasc de unsoare și de fructe

combinațiune americană.

Nr.	5	15	25	35
conținutul	2	2	4	8 litre
1 bucată	cor. 25.—	33.70	42.40	55.—

Mașinile acestea sunt foarte bune pentru tescuirea de fructe, jumeri și pentru umplerea cârnaților.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

La cerere se dă lista specială despre:

- |  |  |
|--|--|
| Nr. 150. Aparate de măsurat, de nivelat și<br>signat.  | Nr. 170. Ferării de edificii (Baubeschläge).                       |
| „ 151. Instrumente pentru măsurari și pen-<br>tru sculptori.   | „ 175. Cuțite de compactorie, bugnerie și<br>rotărie.              |
| „ 155. Masini-jilău de lemn, cuțit de tăiat<br>lemn.   | „ 177. Cuțitoaie. [62] 3—5   |
| „ 160. Curse pentru prinderea de animale<br>sugătoare mai mari, de paseri răpi-<br>toare, cloțani, soboli, șoareci, muște și<br>alte insecte incomode. | „ 178. Chei și șiroafe.  |
| „ 168. Teasc de copiat.  | „ 179. Aparate de albinărit.                                       |
| „ 169. Traverse cilindrice și încheiate cu<br>cuie, place de tinichea, pilastră de fer<br>turnat, goli.  | „ 181. Stropitoare de plante.                                      |
|  | „ 182. Tabele de dimensiuni și greutateți ale<br>sulurilor de fer. |
|  | „ 183. Instrumente de atelier de tinichigerie                      |
|  | „ 185. Cuptoare pentru încălzit cu lemn.                           |
|  | „ 184. Instrumente de atelier de rotărie.                          |
|  | „ 186. Cuți și petri de ascuțit.                                   |

Legea veterinară

atât de mult folositoare tuturor economilor și tuturor primăriile  
comunale — a eșit de sub tipar în a doua ediție îndreptată și imbo-  
gățită. »Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului« a  
îngrijit ca atât limba cât și forma cărței acesteia să fie cât se poate  
de potrivită, pentru-ca poporul să poată pe deplin înțelege sfaturile  
și îndrumările ce i-se dau cu privire la: pasapoarte, tîrguri de vite,  
boale lipicioase și multe alte lucruri folositoare. Cartea se numește:

Învătătorul Munteanu

împărtășește economilor sei cele mai de lipsă cunoștințe  
despre

LEGEA VETERINARĂ

(Locuirea vitelor)

și

BOALELE LIPICIOASE (CONTAGIOASE)

stând cu dîșii la sfat în serile lungi de iarnă.

De

Tormay Béla.

Ediția II. revizuită — 152 pagini mari.

Cartea costă 80 bani (cu porto postal 90 bani) și se poate  
cumpăra dela

Reuniunea română de agricultură  
din comitatul Sibiului.

### „Porumbăceana“,

casă de economii, societate pe acții în Porumbacul-inferior (Alsó-Porumbák), comitatul Făgărașului,

și-a început activitatea la 1 Octombrie n. 1900.

Primește depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

1. Depuneri făcute la a căror ridicare nu se cere abdicare cu 5%.

2. Depuneri făcute cu condițiunea de a se anunța ridicarea lor conform statutelor atât dela particulari cât și dela corporațiuni cu 6%, solvind în cazul acesta institutul și darea erarială după depuneri. Depuneri și ridicări se pot face și prin postă și se resoalvă cu reîntoarcerea ei.

3. Acoardă împrumuturi pe lângă cambii și obligațiuni cu cavenți.

Porumbacul-inferior, în 1 Decembrie 1900.

[66] 1-1

**Direcțiunea.**

### Anunț.

Sînt om fără familie, singuratic, am un venit anual sigur 2500—600 cor., caut o femeie pensionată sau cu un oare-care alt venit anual de 5—600 cor., se-mi împrumut traiul cu ea. Să-mi se scrie la adresa asta **Bunăvoință**, post-restante Galsa, Világos.

[65] 1-2



### Fluidul lui

8 medalii de aur.  
19 medalii de argint.

Marca șerpe.

Dovedit de mult timp ca mijloc bun cosmetic (frecare) pentru întărirea vinelor și mușchilor corpului omenesc.

Prețul:

1/2 flacon cor. 2.—

Veritabil numai cu marca de mai sus se capătă în toate farmaciile drogueriile.

[32] 8-15

Deposit principal:

**Farmacia cercuală, Korneuburg lângă Viena.**



8 medalii de aur.  
19 medalii de argint

### Kwizda.

Fluidul turiștilor

Folosit cu succes la întărirea și recăștigarea forțelor după ture mari din partea turiștilor, bicicliștilor și călăreților.

Prețul:

1/2 flacon cor. 1.20.

Marca de text, eticheta și embalajiu scutite prin lege.

Marca de text, eticheta și embalajiu scutite prin lege.

MARGARETA MODLOYAN.

### Din tainele vieții.

29 de romane și schițe.

Prețul 2 cor., plus 10 bani porto.

Se poate procura dela

Librăria

**W. Krafft.**

A apărut!

### Magazin de fabrică

de orolage, juvele, tot felul de articole de aur și argint,

## JULIUS ERÖS

Strada Cisnădiei nr. 3. Sibiu. Strada Cisnădiei nr. 3. (Edificiul „Transilvania“).

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din oclou și pe fiecare bucată se poate vedea exact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al orolajelor mele. Toate comanda le efectueșo imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se eșecută bine și conștientșos.



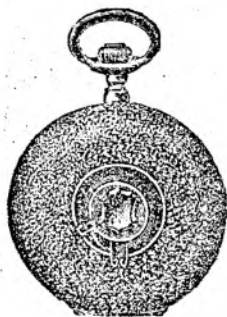
Nr. 1. Orologiu de argint remon-toir, pentru dame; 30 mm. diametru, cu capac de argint, calitate bună fl. 6.75, cu cerc de aur fl. 7.50, de oțel negru oxidat fl. 6.50.



Nr. 2. Orologiu anker-remon. de argint, 50 mm. diametru, cu capac dublu, toc guiloșat ori gravat, 3 capace de argint, 5 rubine, sorte tari, I. fină „Uranawerk“ 15 rubine, fl. 12.50.



Nr. 3. Orologiu cilindru-rem. de argint, 48 mm. diametru, cu placă de cifre în email albă ori colorată cu toartă ovală, arătător de secunde, construcție bună solidă, fl. 6.75.



Nr. 4. Orologiu cil.-rem. de argint, 48 mm. diametru, cu capac dublu, în toc gravat frumos, sorte tari, I. fabricat fin fl. 8.75.



Nr. 5. Orologiu anker-remon. de argint, 50 mm. diametru, capac dublu, 3 capace de argint, 15 rubine, cu cerc de aur, fabricat fin, din sorte mai tari fl. 11.50, cu construcție cil.-rem. fl. 9.50.



Nr. 6. Orologiu de dame, rem., de aur de 14 carate, 30 mm. diametru, capac dublu, I. calitate, guiloșat ori gravat fl. 25.—, în toc de argint fl. 11.50.



Nr. 7. Orologiu cilindru-remt. de argint nou, 48 mm. diametru, luciu ori gravat, în formă ovală, arătător de secunde, cu placă de cifre albă, emailată, I. calitate, fl. 4.50, cu capac dublu fl. 5.80. Lanțuri de nickel cu compas ori eșeiș 30, 40, 50, 60 cr.

Prospecte bogat ilustrate gratis și franco. Spedări cu rambursă ori pe lângă trimiterea înainte a prețului.

[44] 52-52

Mareș postale din toate țerile în plată.